

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	1
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	2
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	6
3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	35
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА	37
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	37
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	38
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	38
8. ДРУГИ РАЗХОДИ	38
9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	39
10. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	39
11. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	41
12. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	41
13. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	42
14. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	44
15. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	47
16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	48
17. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	49
18. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ БАНКИ И ДРУГИ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ	50
29. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	51
20. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	53
21. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	55
22. ЛИЗИНГ	56
23. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	59
24. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	59
25. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	59
26. СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	60
27. БИЗНЕС СЕГМЕНТИ	62
28. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	64
29. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	72
30. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	72

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Арома АД е търговско дружество, създадено през 1991 г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. София, ул. Кирил Благоев № 12. Съдебната регистрация на Арома АД е с Решение от 04.12.1991 г. на Софийски градски съд. Последните промени в органите за управление са вписани в Търговския регистър при Агенция по вписванията с решение от 09.07.2019 г. Последните промени в Устава на дружеството са вписани в Търговския регистър при Агенция по вписванията с решение от 18.01.2013 г.

Собственост и управление

Арома АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 30 юни 2022 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

• Harisson Management Limited, Малта	44,88 %
• „Новарус“ ЕООД	24,59 %
• Лукан Димитров Луканов	12,91 %
• Димитър Луканов Луканов	6,94 %
• Телекомплект Инвест АД	5,00 %
• Други акционери	6,00 %

Към 30 септември 2022 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

• Harisson Management Limited, Малта	44,88 %
• „Новарус“ ЕООД	24,59 %
• Лукан Димитров Луканов	12,91 %
• Димитър Луканов Луканов	6,94 %
• Телекомплект Инвест АД	5,00 %
• Други акционери	5,68 %

С решение на общото събрание на акционерите от 28.06.2019 г., вписано в Търговския регистър на 09.07.2019 г. е променен състава на Съвета на директорите. Към 30.09.2022 г. вписаното в търговския регистър ръководство на дружеството в лицето на Съвет на директорите се състои от:

Лукан Димитров Луканов	- председател на СД
Димитър Луканов Луканов	- зам-председател и изпълнителен директор
Тяна Георгиева Пресолска	- член

Лицата натоварени с общото управление са представени от Одитния комитет на дружеството. Съставът на одитния комитет включва Цветелина Канева – Грозданов, Таня Кирилова и Лукан Луканов.

Към 30.09.2022 г. Дружеството се представлява от изпълнителния директор Димитър Луканов Луканов.

Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството през отчетния период включва:

- производство и търговия с парфюмерия и козметика;
- производство на опаковки за парфюмерийно-козметични изделия.
- производство на четки за зъби

Към 30.09.2022 г. средно-списъчният състав на персонала на дружеството е 225 работници и служители / 220 без лицата в отпуск по майчинство (30.09.2021 г. – 269 работници и служители / 263 без лицата в отпуск по майчинство).

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Арома АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет по разясненията на МСФО (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2021 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета по разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2022 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2022 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството за следващи периоди, а именно:

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и Изложение за практика 2 (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не са приети от ЕК). *Промените: а)*

налагат оповестяване на съществена информация за счетоводните политики вместо на значимите счетоводни политики. б) обясняват как предприятията могат да идентифицират съществена информацията относно счетоводните политики и да дават примери кога информация за счетоводните политики е вероятно да бъде съществена; в) поясняват, че информацията за счетоводните политики може да бъде съществена, поради своята същност, дори и когато съответните суми са несъществени; г) поясняват, че информацията за счетоводните политики е съществена, ако е необходима на потребителите на финансовите отчети на предприятието за разбирането на друга съществена информация във финансовите отчети; и д) поясняват, че ако предприятието оповестява несъществена информация за счетоводните политики, това не следва да води до прикриване на съществена информация за счетоводните политики. По-ранно прилагане е разрешено. Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството.

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не приети от ЕК). Тези промени са насочени към критериите на класифицирането на задълженията като текущи и нетекущи. Според тях предприятието класифицира задълженията си като текущи или нетекущи в зависимост от правата, които съществуват в края на отчетния период и не се влияе от вероятността дали то ще упражни правото си да отложи уреждането на задълженията. Промените уточняват, че под „уреждане“ на задължения се има предвид прехвърлянето на трета страна на парични средства, инструменти на собствения капитал, други активи или услуги. Класификацията не се отнася за деривативите в конвертируеми пасиви, които сами по себе си са инструменти на собствения капитал. Промените се прилагат ретроспективно. Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на пасивите на дружеството.
- Промени в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не са приети от ЕК). Промените са насочени основно към приблизителните оценки и са свързани с: а) „дефиницията за промени в приблизителните оценки“ е заменена с „дефиниция за приблизителните оценки“. Според новата дефиниция приблизителните оценки са стойности във финансовите отчети, които са обект на несигурност по отношение

на оценяването им; б) предприятието разработва приблизителни оценки, ако счетоводните политики изискват позиции във финансовите отчети да бъдат оценени по начин, който включва несигурност по отношение на оценяването им; в) пояснение, че промяна в приблизителна оценка, която е резултат от нова информация или ново развитие, не представлява корекция на грешка; и г) промяна в приблизителна оценка може да има отражение върху печалбата или загубата за текущия период или върху печалбата и загубата за текущия период и бъдещи периоди. По-ранно прилагане е разрешено. Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството.

- МСС 12 Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не е приет от ЕК). *Изменения на МСС 12 Данъци върху дохода – Отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единична транзакция. Измененията ограничават обхвата на освобождаване от признаване на отсрочени данъчни пасиви, вследствие на което то не се прилага за транзакции, при които при първоначално признаване, възникват равни по размер облагаеми и подлежащи на приспадане временни разлики. Такива транзакции са признаването на актив “право на ползване” и задължения по лизинг от лизингополучателите на датата на стартиране на лизинга, както и при начисляване на задължения за демонтаж, преместване и възстановяване, включени в себестойността на съответния актив. С влизане в сила на измененията предприятията следва да признаят всеки отсрочен данъчен актив (до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики) и отсрочен данъчен пасиви (за всички облагаеми временни разлики) съобразно критериите на МСС 12 за сделки, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични транзакции на или след началото на най-ранния представен във финансовия отчет сравнителен период. Предприятията признават кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба или друг компонент на собствения капитал, ако е подходящо към тази дата. Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., по-ранно приложение е разрешено. Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството.*

2.2. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.3. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. Българският лев е фиксиран към еврото по Закона за БНБ в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 30 септември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се третират като *“други доходи/(загуби) от дейността”* и се представят нетно.

2.4. Приходи

2.4.1. Признаване на приходи по договори с клиенти

Обичайните приходи на дружеството са от продажба на готова продукция – парфюмерийно-козметични изделия (*Приложение №3*).

Приходите в дружеството се признават, когато контролът върху обещаната в договора с клиента продукция се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез прехвърляне на обещаните продукти.

Оценка на договор с клиент

Договор с клиент е налице само когато при влизането му в сила той:

- а. има търговска същност и мотив;
- б. страните са го одобрили (устно, писмено или на база „установена и общопризната стопанска практика“) и се ангажирали да го изпълнят;
- в. правата на всяка страна; и
- г. условията за плащане могат да бъдат идентифицирани; и
- д. съществува вероятност възнаграждението, на което дружеството има право при изпълнение задълженията си за изпълнение, да бъде получено. При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката, вкл. минал опит и обичайни бизнес практики.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка през всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (пасив по договор) в отчета за финансовото състояние, докато:

- а. всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени;
- б. дружеството изпълни задълженията си за изпълнение и е получило цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване); и/или
- в. когато договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти дружеството прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаната продукция във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъде отчетена като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), и/или на поредица (серия) от разграничими стоки и/или услуги, които по същество са еднакви и имат същия модел на прехвърляне на клиента се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво индивидуален договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху финансовите отчети.

2.4.2. Измерване на приходите по договори с клиенти

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което дружеството очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката, дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики, вкл. влиянието на променливи възнаграждения, наличието на съществен финансов компонент, непарични възнаграждения и възнаграждения, дължими на клиента (ако има такива). При договори с повече от едно задължения за изпълнение цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение на база индивидуалните продажни цени на всяка стока и/или услуга, определени по един от допустимите в МСФО 15 методи, като приоритет се дава на метода на „наблюдаемите продажни цени”.

Промяната в обхвата или цената (или и в двете) на договора се отчита като отделен договор и/или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на стоки и/или услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена. В зависимост от това:

- а) модификацията се отчита като отделен договор, ако обхвата на договора се разширява поради добавянето на продукция, която е разграничима, и промяната в договорната цена отразява индивидуалните продажна цена на добавената продукция;
- б) модификацията се отчита като прекратяване на съществуващия договор и сключване на нов договор (прилагане в бъдещето), ако оставащата продукция е разграничима от прехвърлената преди модификацията, но промяната в договорната цена не отразява индивидуалните продажни цени на добавените продукти;

в) модификацията се отчита като част от съществуващия договор (кумулятивно коригиране), ако оставащата продукция не е разграничима от прехвърлените преди модификацията и следователно са част от едно задължение за изпълнение, което е уредено частично.

2.4.3. Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Приходите, генерирани в дружеството, са основно от продукцията. Като цяло дружеството е достигнало до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите, освен ако изрично не е оповестено друго за определени трансакции, тъй като обичайно дружеството контролира стоките и/или услугите преди да ги прехвърли към клиента.

Приходи от продажби на продукция

Дружеството произвежда и продава козметични продукти. При продажба на продукцията контролът върху нея се прехвърля към клиента в точно определен времеви момент, което обичайно е при предаването на продукцията на уговореното място и клиентът може да се разпоредва с продукцията като управлява употребата и получава по същество всички останали ползи.

Цена на сделката и условия за плащане

Цената на сделката обичайно включва фиксирана продажна цена, съгласно обща или клиентска ценова листа и различни форми на променливо възнаграждение.

Променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размер на признатите кумулативно приходи. Формите на променливо възнаграждение, приложими за дружеството включват:

Ценови отстъпки – форма на допълнителни стимулиращи отстъпки, които се предоставят на клиентите текущо за всяка конкретна сделка в зависимост от договора. Ценовите отстъпки се признават в намаление на приходите, едновременно с признаването на прихода от продажба на продукцията, за които съответните отстъпки са дължими.

Неустойки за неизпълнение на задълженията на някоя от страните, включително за качествено изпълнение от страна на дружеството. Променливите възнаграждения под формата на неустойки се включват в намаление на цената на сделката, само ако плащането им е твърде вероятно. Опитът на дружеството показва, че исторически то спазва изискванията по договорите с клиенти и не е начислявало задължения за неустойки/или начислените задължения за неустойки са несъществени. Получаването на променливите възнаграждения под формата на неустойки, дължими от клиента, зависи от действията на клиента. Поради това те се включва като част от цената на сделката, само когато несигурността за получаването им е разрешена.

Всички последващи промени в размера на променливото възнаграждение се признават като корекция на приходите (като увеличение или намаление) към датата на промяната и/или разрешаване на несигурността.

Съществен финансов компонент

Обичайният кредитен период към клиентите е от 30 до 120 дни.

В определени случаи дружеството събира краткосрочни аванси от клиенти, които нямат съществен компонент на финансиране. Събраните авансово плащания от клиента се представят в отчета за финансовото състояние като пасиви по договори с клиенти (*Приложение № 3*).

2.4.4. Разходи по договори с клиенти

Като разходи по договори с клиенти дружеството отчита:

- допълнителните и пряко обвързани разходи, които то поема при сключване на договор с клиент и които очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за получаване на договор с клиент) и
- разходите, които то поема при изпълнение на договор с клиент и които са пряко свързани с конкретния договор, спомагат за генерирането на ресурси за използване при самото изпълнение на договора и се очаква да бъдат възстановени за период по-дълъг от дванадесет месеца (разходи за изпълнението на такива договори).

Дружеството обичайно не поема разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори, които са допустими за и подлежат на капитализация.

2.4.5. Салда по договори с клиенти

Търговски вземания и активи по договори

Търговските вземания представляват безусловно право на дружеството да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначалното оценяване, последващата оценка и обезценката на търговските вземания са оповестени в *Приложение № 2.18 Финансови инструменти*.

Активът по договор е правото на дружеството да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите дружеството изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно. Правото на възнаграждение се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

Пасиви по договори

Като пасив по договор дружеството представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите по договор се представят на отделен ред към текущите и нетекущите активи и пасиви в отчета за финансовото състояние и се оповестяват отделно. Те се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи. Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договори се подлагат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти. Загубите от обезценка в резултат от договори с клиенти се представят отделно от други загуби от обезценка в отделна статия на отчета за всеобхватния доход към „Други разходи”.

2.5. Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и доходи от продажба на финансови инвестиции. Финансовите приходи се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната балансова стойност на финансовите активи, с изключение на финансовите активи, които са кредитно обезценени (Етап 3), за които приходите от лихви се изчисляват чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху тяхната амортизирана стойност (т.е. брутната балансова стойност, коригирана за провизията за загуби). Те се признават във *“финансови приходи”*.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към *“други доходи/(загуби) от дейността”*.

2.6. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който съответните договори се отнасят.

Разходите за научно-изследователска дейност се отчитат като текущ разход за периода, за който възникват.

Финансовите разходи се представят отделно в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми и банкови такси по заеми.

2.7. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по цена на придобиване/себестойност.

Първоначално оценяване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, транспортни разходи, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща оценка на имотите, машините, съоръженията и оборудването е модела на цената на придобиване по МСС 16 Имоти, машини, съоръжения и оборудване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по отделни активи е както следва:

- сгради – от 25 до 75 г.
- съоръжения, машини и оборудване – от 3 до 25 г.
- компютри – 2 г.
- транспортни средства – от 4 до 20 г.
- стопански инвентар – от 2 до 15 г.

Определеният срок на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглежда в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използване на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени компоненти, възлови части и агрегати, или на подобрения и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините, съоръженията и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов процент преди данъци, който показва текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход.

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което дружеството очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към “*други доходи/ (загуби) от дейността*” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (отчета за печалбата или загубата).

2.8. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензии за програмни продукти, използвани в дружеството и търговски марки.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 2 до 5 г., с изключение на търговските марки, чиито живот е определен на 10 г.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на възнаграждението, на което дружеството очаква да има право (приходите от продажбата) и балансовата стойност на актива към датата, на която получателят получава контрол върху него. Те се посочват нетно, към “*други доходи/ (загуби) от дейността*” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (отчета за печалбата или загуба).

2.9. Дългосрочни капиталови инвестиции

Дългосрочните капиталови инвестиции са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално капиталовите инвестиции се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията (финансовият актив) (*Приложение № 2.18 Финансови инструменти*).

Всички покупки и продажби на капиталови инвестиции се признават на “датата на търгуване” на сделката, т.е. датата, на която дружеството се поема ангажимент да закупи или продаде актива.

Последващо оценяване

Притежаваните от дружеството капиталови инвестиции се оценяват последващо по справедлива стойност. Ефектите от последващата преценка до справедлива стойност се представят в отделен компонент на отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и респ. в резерв по финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Тези ефекти се прехвърлят в неразпределената печалба при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция.

Приходи от дивиденди

Приходите от дивиденди, свързани с дългосрочните инвестиции, представляващи акции в други дружества (неконтролиращо участие), се признават като текущи приходи и представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината за годината) към статията „*финансови приходи*”.

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

2.10. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от себестойност и нетната реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за приваждане на материалите в готов за тяхното ползване вид;

- готова продукция и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадаща се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция се извършва на базата на нормалния капацитет на производствените мощности. Избраната от дружеството база за разпределението им по продукти е обем произведена продукция.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация. Тя се определя на база анализ от специалисти в дружеството, като се използва информация за цени от последни доставки и/или офертни цени на материални запаси от същия вид.

2.11. Търговски и други вземания

Търговските вземания представляват безусловно право на дружеството да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначално оценяване

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойност, освен ако те

съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на длъжника .

Последващо оценяване

Дружеството държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби. (*Приложение № 2.18 Финансови инструменти*).

Обезценка

Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, определен от МСФО 9, и на база матричен модел за процента на загубата (*Приложение № 13 Вземания от свързани предприятия и № 17 Търговски вземания*).

Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондираща корективна сметка за всеки вид вземане към статията “Други разходи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Несъбираемите вземания се отписват като несъбираеми, когато ръководството прецени, че не могат да бъдат направени повече разумни усилия за събирането им и се установят правните основания за това.

2.12. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за дружеството съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита (*Приложение №. 16*).

Последващо оценяване

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност, намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност (за оборотни средства), се включват в оперативна дейност;
- получените лихви от депозити в банки се включват в състава на паричните потоци от инвестиционна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна

дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

- постъпленията и плащанията от и по овърдрафти са показани нетно от дружеството.
- трайно блокираните парични средства над 3 месеца не се третират като парични средства и еквиваленти.

2.13. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения в отчета за финансово състояние се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност на база сегашната им стойност при дисконтова норма, присъща за дружеството, а последващо – по амортизирана стойност (*Приложение № 2.18 Финансови инструменти*).

2.14. Лихвоносни заеми и други привлечени ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси са представени първоначално по цена на придобиване (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, последващо се оценяват по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност се изчислява като са взети в предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи (лихви) през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират. (*Приложение № 2.18 Финансови инструменти*).

Разходите за лихви се признават за срока на финансовия инструмент на база метода на ефективния лихвен процент.

Частта от заемите, дължима в рамките на 12 месеца от датата на баланса се класифицира като текущи задължения, а частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период, като нетекущи задължения.

2.15. Лизинг

Лизингополучател

На началната дата на лизинга, която е по-ранната от двете дати - датата на лизинговото споразумение или датата на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор, дружеството прави анализ и оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг. Даден договор представлява или съдържа лизинг, ако по силата на него се прехвърлят срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време.

2.15.1. Лизингополучател

Дружеството прилага единен модел на признаване и оценка на всички договори за лизинг, с изключение на краткосрочните лизингови договори (лизингов договор със срок от 12 месеца или по-

малко от датата на стартиране на лизинга и който не съдържа опция за покупка) и лизинговите договори на активи на ниска стойност (като таблетки, персонални компютри, телефони, офис техника и други).

Дружеството не се е възползвало от практическата целесъобразна мярка на МСФО 16, която позволява на лизингополучателя за всеки клас идентифициран актив да не отделя нелизинговите от лизинговите компоненти, а вместо това да отчита всеки лизингов компонент и свързаните с него нелизингови компоненти като отделен лизингов компонент. За договори, които съдържат лизинг на един или повече лизингови и нелизингови компоненти, Дружеството прилага политика да разпределя възнаграждението по договори, които съдържат лизингови и нелизингови компоненти, на база относителните единични цени на лизинговите компоненти и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти.

а) активи „право на ползване“

Дружеството признава в отчета за финансовото състояние актив „право на ползване“ на датата на стартиране на лизинговите договори, т.е. датата, на която основният актив е на разположение за ползване от страна на дружеството-лизингополучател.

Активите „право на ползване“ се представят в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация, загуби от обезценка и корекциите, вследствие на преоценки и корекции на задължението по лизинг. Цената на придобиване включва:

- размера на първоначалната оценка на задълженията по лизинг;
- лизингови плащания, извършени към или преди началната дата, намалени с получените стимули по договорите за лизинг;
- първоначалните преки разходи, извършени от дружеството, в качеството му на лизингополучател;
- разходи за възстановяване, които дружеството ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно договора;

Дружеството амортизира актива „право на ползване“ за по-краткият период от полезния живот и срока на лизинговия договор. Ако собствеността върху актива се прехвърля по силата на лизинговия договор до края на срока на договора, то го амортизира за полезния му живот. Амортизацията започва да се начислява от датата на стартиране на лизинга.

Сроковете на амортизация по типове активи, предмет на договорите за лизинг, са както следва:

- сгради – 10 г.
- транспортни средства – от 3 до 4 г.

Дружеството е избрало да прилага модела на цената на придобиване за всички свои активи „право на ползване“.

Активите „право на ползване“ се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36 Обезценка на активи, като се прилага политика за определяне и отчитане на обезценката, аналогична на тази при имотите, машините и оборудването (дълготрайните материални активи). Възстановимата стойност на активите „право на ползване“ е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите

парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се определят като разлика между възстановимата и балансовата стойност (когато възстановимата стойност е по-ниска от балансовата), и се представят в отчета за всеобхватния доход като „други разходи за дейността“

Активите „право на ползване“ са представят към „имоти, машини и оборудване“ в отчета за финансовото състояние, а тяхната амортизация – към „разходи за амортизация“ в отчета за всеобхватния доход.

б) задължения по лизинг

Дружеството признава задължения по лизинг на датата на стартиране на лизинга, оценени по настояща стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Те включват:

- фиксирани плащания (включително фиксирани по същество лизингови плащания), намалени с подлежащите на получаване лизингови стимули;
- променливи лизингови плащания, зависещи от индекси или проценти първоначално оценени, използвайки индексите или процентите на датата на стартиране на лизинга;
- цената за упражняване на опцията за покупка, ако е достатъчно сигурно, че дружеството-лизингополучател ще ползва тази опция;
- плащания на санкции за прекратяване на лизинговите договори, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на дружеството-лизингополучател;
- сумите, които дружеството очаква да плати на лизингодателите като гаранции за остатъчна стойност.

Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекси или проценти, а са свързани с изпълнение или с използването на основния актив, не се включват в оценката на задължението по лизинг и в актива „право на ползване“. Те се признават като текущ разход в периода, в който настъпи събитието или обстоятелството, довело до тези плащания в печалбата и загубата за годината.

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в договора, ако той може да бъде непосредствено определен или с диференциалния лихвен процент на дружеството, който то би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда.

Лизинговите плащания (вноски) съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихва) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница). Лихвените разходи по лизинга се представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на дружеството през периода на лизинга на периодична база, така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение, като се представят като „финансови разходи“.

Задълженията по лизинг се представят на отделен ред в отчета за финансовото състояние.

Дружеството оценява последващо задължението по лизинг като:

- увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по задълженията по лизинг;
- намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания;

- преоценява балансовата стойност на задълженията по лизинг, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор;
- гаранциите за остатъчна стойност се преразглеждат и коригират, ако е необходимо към края на всеки отчетен период.

Дружеството преоценява задълженията си по лизинг (при което извършва и кореспондиращи записвания към съответните активи „право на ползване“), когато:

- има промяна в срока на лизинга или е възникнало събитие или обстоятелство, което е довело до промяна в оценката на опцията за закупуване, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с коригиран дисконтов процент;
- има промяна в плащанията за лизинг, произтичаща от промяна в индекс или процент или има промяна в сумите, които се очаква да бъдат дължими по гаранции за остатъчна стойност, при което коригираните задължения по лизинг се преизчисляват с непроменения (оригиналния) дисконтов процент (освен когато промяната в лизинговите плащания, произтича от промяна в плаващите лихвени проценти, в този случай се използва коригиран дисконтов процент, който отразява промените в лихвения процент);
- лизинговият договор е изменен и това изменение не е отразено като отделен лизинг, в този случай задължението по лизинг се преизчислява като се базира на срока на променения лизингов договор, дисконтирайки променените лизингови плащания с коригиран дисконтов процент към датата на влизане в сила на изменението.

в) Краткосрочни лизингови договори и лизингови договори основният актив, по които е с ниска стойност

Дружеството прилага освобождаването по реда на МСФО 16 от изискването за признаване на актив „право на ползване“ и задължение по лизинг за лизинговите си договори на активи на ниска стойност, представляващи офис оборудване, които дружеството счита, че са на ниска стойност като нови и се използват самостоятелно в дружеството, без да са зависими и тясно свързани с други активи.

Плащанията във връзка с краткосрочни лизингови договори и лизингови договори, по които основният актив е с ниска стойност се признават директно като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

В случаите, в които дружеството прехвърля даден актив на друго предприятие (купувач лизингодател) и вземе този актив на обратен лизинг от купувача лизингодател, дружеството прилага изискванията в МСФО 15 за определяне на момента, в който дадено задължение за изпълнение е удовлетворено, когато определя дали прехвърлянето на актив трябва да се отчита като продажба на този актив.

Ако прехвърлянето на актив от продавача лизингополучател отговаря на изискванията на МСФО 15, продавачът лизингополучател оценява актива с право на ползване, възникващ от обратния лизинг, като дела от предишната балансова стойност на актива, отнасяща се до правото на ползване, задържано от продавача лизингополучател и признава единствено сумата на печалбата или загубата, която се отнася до правата, прехвърлени на купувача лизингодател.

Ако прехвърлянето на актив от продавача лизингополучател не отговаря на изискванията на МСФО 15, продавачът лизингополучател продължава да признава прехвърления актив и признава финансов пасив, равен на постъпленията от прехвърлянето. Той отчита финансовия пасив съгласно МСФО 9.

2.15.2. Лизингодател

Дружеството класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или договор за финансов лизинг. Когато с договора за лизинг се прехвърлят по същество всички съществени рискове и стопански изгоди от собствеността върху основния актив, той се класифицира като договор за финансов лизинг, всички останали договори се класифицират като договори за оперативен лизинг.

Оперативен лизинг

Приходите от наем от оперативните лизинги се признават от дружеството на линейна база за периода на лизинговия договор. Първоначалните преки разходи, извършени във връзка с постигането на оперативния лизинг, се прибавят към балансовата стойност на основния актив и се признават като разход през срока на лизинговия договор на линейна база.

Основният актив, предмет на лизинговия договор, остава и се представя в отчета за финансовото състояние на дружеството.

Когато договорът съдържа лизингов и нелизингов компоненти дружеството прилага МСФО 15, за да разпредели общото възнаграждение по договора между отделните компоненти.

2.16. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено социално и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски са регламентирани в Кодекса за социално осигуряване (КСО), както и в Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата на Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството в качеството му на работодател е задължено да изплаща на персонала си обезщетение в размер на brutното трудово възнаграждение на съответния служител за два месеца при прекратяване на трудовото правоотношение с него поради пенсиониране. В случай, че служителят е придобил в предприятието или в същата група предприятия десет години трудов стаж през последните двадесет години, обезщетението е в размер на brutното трудово възнаграждение за шест месеца. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при прекратяване на трудовото правоотношение поради пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по

дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор на служители преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, вкл. и на база публично анонсиран план (напр. за реструктуриране), да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите в случаите на доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.17. Акционерен капитал и резерви

Арома АД е публично акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава дружеството е длъжно да формира фонд Резервен, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала;
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер 1/10 от капитала средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Обратно изкупените собствени акции са представени в отчета за финансово състояние по себестойност (цена на придобиване) като с тяхната стойност е намален собственият капитал на дружеството. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции са за сметка на и се представят директно в собствения капитал на дружеството към компонента “неразпределена печалба”.

2.18. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

Финансови активи

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират в три групи, според последващата им оценка: по амортизирана стойност; по справедлива стойност през другия всеобхватен доход; и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Дружеството първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. При търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15 и издадената фактура (*Приложение № 2.4 Счетоводна политика за приходи/активи по договор*).

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която дружеството е поело ангажимент да закупи или продаде актива.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на дружеството за неговото управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да порождават парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата (СПГЛ)" по неиздължената сума на главницата. За целта се извършва анализ чрез тест на СПГЛ на нивото на инструмент.

Бизнес моделът на дружеството за управление на финансовите активи отразява начина, по който дружеството управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци произтичат от събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи, или и двете.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи са класифицирани в четири категории:

- Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход с "рециклиране" на кумулативните печалби или загуби (дългови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход без "рециклиране" на кумулативните печалби и загуби (капиталови инструменти)
- Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата (дългови и капиталови инструменти).

Класификационни групи

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Дружеството оценява финансовите активи по амортизирана стойност когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и

- условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания на главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на дружеството включват: парични средства и еквиваленти в банки, търговски вземания, включително от свързани лица и са представени на следните позиции в отчета за финансово състояние: *Вземания от свързани предприятия, Търговски вземания и Парични средства и парични еквиваленти.*

Финансови активи по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (капиталови инструменти)

При първоначалното им признаване дружеството може да направи неотменим избор да класифицира определени капиталови инструменти като такива, определени по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, но само когато те отговарят на определението за собствен капитал съгласно МСС 32 *Финансови инструменти: представяне* и не се държат с цел търгуване. Класификацията се определя на база индивидуално ниво, инструмент по инструмент.

При отписване на тези активи, печалбите и загубите от оценка до справедлива стойност, признати в другия всеобхватен доход, не се отчитат (рециклират) през печалбата или загубата. Дивидентите се признават като “финансови приходи” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато правото върху плащането бъде установено, с изключение на случаите, когато дружеството извлича ползи от тези постъпления като възстановяване на част от цената на придобиване на финансовия актив, в който случай печалбите се отчитат в другия всеобхватен доход. Капиталовите инструменти, определени като такива по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, не са обект на тест за обезценка.

Дружеството е направило неотменим избор да класифицира в тази категория малцинствените си капиталови инвестиции, които то държи дългосрочно и във връзка със своите бизнес интереси в тези дружества. Тези инструменти не се търгуват на фондови борси. Те са представени в отчета за финансово състояние към статията „други дългосрочни капиталови инвестиции”.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва от отчета за финансовото състояние на дружеството когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или дружеството е поело задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което: или а) дружеството е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или б) дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но е прехвърлило контрола върху него.

Когато дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпило в споразумение за прехвърляне, то прави оценка на това дали и до каква степен е запазило рисковете и ползите от собствеността. Когато дружеството нито е прехвърлило, нито е

запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай дружеството признава и свързаното с това задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които дружеството е запазило.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от: първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска дружеството да изплати.

Обезценка на финансови активи

Дружеството признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

За изчислението на очакваните кредитни загуби на паричните средства и еквиваленти в банки, дружеството прилага общия подход за обезценка, определен от МСФО 9. Съгласно този подход дружеството прилага “трестепенен“ модел за обезценка въз основа на промени спрямо първоначалното признаване на кредитното качество на финансовия инструмент (актив).

Очакваните кредитни загуби се признават на два етапа:

а. Финансов актив, който не е кредитно обезценен при първоначалното му възникване/придобиване, се класифицира в Етап (Stage) 1. От първоначалното му признаване неговият кредитен риск и качества са обект на непрекъснато наблюдение и анализи. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани в Етап 1 се определят на база на кредитни загуби, които са резултат от възможни събития на неизпълнение, които биха могли да настъпят в рамките на следващите 12 месеца от живота на съответния актив (12-месечни очаквани кредитни загуби за инструмента).

б. В случаите, когато след първоначалното признаване на финансов актив, кредитният му риск нарасне значително и в резултат от това неговите качества се влошат, той се класифицира в Етап (Stage) 2. Очакваните кредитни загуби на финансовите активи, класифицирани в Етап 2 се определят за целия оставащ живот (срок) на съответния актив, независимо от момента на настъпването на неизпълнението (очаквани кредитни загуби за целия живот (срок) на инструмента).

Ръководството на дружеството е разработило политика и комплекс от критерии за анализ, установяване и оценка настъпване на състояние на „значително нарастване на кредитния риск“ Основни въпроси от тях са оповестени в *Приложение № 28 Управление на финансовия риск*.

В случаите, когато кредитният риск на финансов актив нарасне до ниво, което индикира, че има настъпило събитие на неизпълнение, финансовият актив се счита за обезценен и той се класифицира в Етап (Stage) 3. На този етап се установяват и изчисляват понесените загуби по съответния актив за целия му оставащ живот (срок).

Основни въпроси от политиката и комплекса от критерии са оповестени в *Приложение № 28 Управление на финансовия риск*.

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на *търговските вземания* дружеството е избрало и прилага опростен подход на база матрица за изчисление на очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход то признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Дружеството е разработило и прилага матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирани с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда и за които е установена корелационна връзка с процента на кредитните загуби. (*Приложение № 28 Управление на финансовия риск*).

Финансовите активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като: такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и привлечени средства, търговски или други задължения.

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства, и търговски и други задължения, нетно от преките разходи по сделката.

Финансовите пасиви на дружеството включват търговски и други задължения, заеми, задължения по лизинг и други привлечени средства.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация.

Класификационни групи

Получени заеми и други привлечени средства

След първоначалното им признаване, дружеството оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като *“финансов разход”* в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитор при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Компенсирани (Нетирани) на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират (нетират) и в отчета за финансовото състояние се отразява нетната сума, ако съществува приложимо законно право за компенсиране на признатите суми и ако е налице намерение за уреждане на нетна основа, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

Това изискване произтича от идеята на реалната стопанска същност на отношенията на дружеството с даден контрагент, че при едновременното съществуване на тези две изисквания очакваният фактически бъдещ паричен поток и ползи от тези разчети за предприятието е нетният поток, т.е. нетната сума отразява реалното право или задължение на дружеството от тези финансови инструменти - при всички обстоятелства да получи или плати единствено и само нетната сума.

Ако не са налице едновременно и двете условия се приема, че правата и задълженията на дружеството по повод тези насрещни разчети (финансови инструменти) не се изчерпват при всички ситуации само и единствено с получаването или плащането на нетната сума.

Политиката за нетирането е свързана и с оценката, представянето и управлението на реалния кредитен и ликвиден риск, свързан с тези насрещни разчети.

Критериите, които се прилагат за установяване на "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" са:

- да не зависи от бъдещо събитие, т.е да не е приложимо само при настъпване на някакво бъдещо събитие;
- да бъде възможно за упражняване и защитимо с правни способности в хода на (кумулятивно):
 - обичайната дейност,
 - в случай на неизпълнение/просрочие, и
 - в случай на неплатежоспособност или несъстоятелност.

Приложимостта на критериите се оценява спрямо изискванията на българското законодателство и установените договорености между страните. Условието за "наличие на текущо и правно приложимо право за нетиране" винаги и задължително се оценява заедно с второ условие - за "задължително намерение за уреждане на тези разчети на нетна база".

2.19. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2021 г. е 10%. За 2022 година данъчната ставка е непроменена.

Отсрочените данъци се определят като се използва балансовия метод, за всички временни разлики към датата на баланса, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспадат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Стойността на всички отсрочени данъчни активи се преглеждат на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно

облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (РБългария), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (РБългария), и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 30.09.2022 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружеството са оценени при ставка, валидна и за 2022 г., която е в размер на 10% (31.12.2021г.: 10%).

2.20. Дългосрочни правителствени финансираня

Безвъзмездни помощи от публични институции (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Дългосрочно финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

Когато дарението е свързано с разходна позиция, то се признава като приход за периодите, необходими за съпоставяне на дарението на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира.

2.21. Основна нетна печалба на акция

Основната нетна печалба на една акция е изчислена на база на нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции и среднопретегления брой на държаните обикновени акции през отчетния период.

Среднопретегленият брой акции представлява броя на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

Нетна печалба на акции с намалена стойност не се изчислява, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.22. Сегментно отчитане

Дружеството идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на ръководството, вземащи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена

конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на дружеството.

Оперативните сегменти на дружеството текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която предлага различни продукти и е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегменти на дружеството включват бизнес областите по отделни основни видове производство на продукти за коса, продукти за кожа, измиващи продукти, продукти за устната кухина и др.

Информация по оперативни сегменти

Дружеството използва един основен измерител – брутен марж (печалба) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях. Тя се определя като разлика между сегментните приходи и сегментните разходи, пряко съотносими към съответния сегмент.

Сегментните активи, пасиви, респ. приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база. Обичайно това са: а) за приходите - продажби на продукцията; б) за разходите - за основни суровини и материали, за амортизации и за възнагражденията на производствения персонал и за реализация на продукцията в) за активите - имоти, машини и съоръжения и материални запаси. Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничени разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Дружеството управлява търговските разчети, разчетите с персонала и общественото осигуряване и предоставените, респ. получените финансови ресурси, както и данъците на ниво предприятие и те не се разпределят на сегментно ниво.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на дружеството, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчетат отделно в позиция „обща на ниво дружество”. Тези суми по принцип включват: други доходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, административни разходи, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута и инвестиции, инвестиции в други дружества, търговски и други вземания, търговски и лизингови задължения,получени заеми, задължения към персонала и социалното осигуряване, разчети по данъци, производствено и административно оборудване с общо предназначение.

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, се основава на тази, използвана от дружеството за изготвяне на публичните му отчети по закон.

2.23. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на дружеството се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са на повтаряща се (ежегодна) база – финансовите активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, и получени банкови кредити, определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по лизинг. Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването.

Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници, когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

2.24. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Материални запаси

Нормален капацитет

Нормалният производствен капацитет на дружеството е определен на база преценките на ръководството (след направени анализи) за оптимално натоварване на неговите производствени мощности и възвръщаемост на инвестициите в тях, при продуктова структура на производството, приета за обичайна.

Обезценка

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор (*Приложение № 20*).

Изчисление на очаквани кредитни загуби за търговски вземания

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (парични средства и еквиваленти по банкови сметки и търговски вземания) е област, която изисква използването на комплексни модели и съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

За прилагането на тези изисквания ръководството на дружеството прави редица съществени преценки, като:

- а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значително увеличение на кредитния риск;
- б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби;
- в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби,
- г) установяване и оценка за зависимостта между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тези макропоказатели в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби. (*Приложение № 28 Управление на финансовия риск*).

За търговските вземания

Дружеството използва матрица за провизии за изчислението на очакваните кредитни загуби от търговските вземания. Процентите на провизиите се базират на дните просрочие за групи от различни клиентски сегменти, които имат сходни модели на загуба (географски признак, тип клиент и рейтинг).

Матрицата за провизии първоначално се основава на детайлни исторически наблюдения за проценти на несъбираемост на вземанията на дружеството и движението на вземанията по групи просрочия. Обичайно се използват исторически данни поне за три години спрямо датата на финансовия отчет. Дружеството калибрира матрицата така, че да коригира исторически установените зависимости за кредитните загуби с прогнозната информация, използвайки и вероятностни сценарии. Например, ако се очаква прогнозните икономически условия (пр. БВП) да се влошат през следващата година, което може да доведе до увеличение на просрочията в дадения сектор, историческите проценти на неизпълнение се коригират. Към всяка отчетна дата, наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение се актуализират и се отчитат ефектите от промените в прогнозните оценки.

Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение, прогнозните икономически условия и очакваните кредитни загуби е съществена счетоводна оценка. Стойността на очакваните кредитни загуби е чувствителна към промени в обстоятелствата и прогнозните условия. Историческите кредитни загуби на дружеството и прогнозните икономически условия могат да се отклоняват за действителната несъбираемост в бъдеще. Информацията за очакваните кредитни загуби от търговските вземания са оповестени в *Приложение № 13 и 14 и Приложение № 28 Управление на финансовия риск*.

Обезценка на имоти, машини и съоръжения

Към датата на всеки отчет ръководството на дружеството извършва преглед за обезценка на имоти, машини и съоръжения. Ако са налице индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и съоръжения е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход.

Лизинг

Определяне дали даден договор съдържа лизинг или лизингови елементи

При идентифициране и класифициране на лизинг или на лизингов елемент в даден договор, дружеството преценява дали договорът съдържа идентифициран актив и дали по силата на него се прехвърля правото на контрол над използването на същия актив за съответния по договора срок.

За целта то е направило преценка и е стигнало до заключение, че:

- в рамките на обхвата на правото си на ползване, определено в договора за лизинг на помещение, дружеството има право да взема съответните решения относно това как и с каква цел да бъде използван актива, като е в състояние да определя работно време и лицата, които имат достъп до него;
- в договора за лизинг на автомобили дружеството има право да определя маршрута, по който ще се движи автомобила, както и лицата, които да го управляват;

Определяне на срока на лизингови договори с опции за подновяване и прекратяване - като лизингополучател

Дружеството определя срока на лизинга като неотменимий период на лизинга, заедно с а) периодите, по отношение, на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че дружеството ще упражни тази опция и б) периодите, по отношение, на които съществува опция за прекратяване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че дружеството няма да упражни тази опция.

Дружеството прилага преценки при определяне дали притежава достатъчна степен на сигурност, че ще упражни опцията за удължаване или за прекратяване, като взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимули за упражняване на опция за удължаване или за не упражняване на опция за прекратяване (като неустойки при предсрочно прекратяване).

След датата на стартиране на лизинга дружеството прави повторна оценка на срока на договора, при настъпване на важно събитие или съществено изменение в обстоятелствата, което е под негов контрол и засяга това доколко е достатъчно сигурно, че дружеството ще упражни опция, която не е била отразена при определяне на срока или няма да упражни опция, която преди това е била отразена при определяне на срока на договора.

Определяне на диференциален лихвен процент на договори за лизинг, в които дружеството е лизингополучател

В случаите, в които дружеството е лизингополучател и не може непосредствено от договорите да определи лихвения процент, необходим му за дисконтиране на задълженията по лизинг, то използва диференциалния лихвен процент, който би плащало в случай, че заеме финансови средства, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива „право на ползване“, за сходен период от време, при сходно обезпечение и в сходна икономическа среда. За договори, за които дружеството няма аналогично финансиране, то търси наблюдаеми данни като пазарни нива на кредитите и банкова статистика, която е публично достъпна и прави специфични за него изчисления и корекции, за да отрази собствения си кредитен рейтинг. Използваният диференциален лихвен % от дружеството по лизинговите договори, по които то е лизингополучател е 1,75%.

Преглед за индикатори за обезценка на активите „право на ползване“

Към датата на всеки отчет ръководството на дружеството извършва преглед за обезценка на активите „право на ползване“. Ако са налице индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност то последната се изписва до възстановимата стойност на активите.

Обичайните индикатори, използвани от дружеството са: пазарни цени на наемите за подобен вид активи.

Дружеството е направило преглед и е установило, че няма налице индикатори за обезценка към 30.09.2022 г.

3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

3.1. Информация за видовете приходи

Приходите от договори с клиенти включват:

2022 година	Продукти за коса	Продукти за устна кухня	Измиващи продукти	Продукти за кожа	Други	Общо
Сегменти	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
<u>Основни пазари</u>						
Външен пазар	2,545	9,141	1,068	1,281	-	14,035
Вътрешен пазар	4,140	3,685	1,623	2,495	517	12,460
	6,685	12,826	2,691	3,776	517	26,495
<u>Видове</u>						
продукция	6,685	12,826	2,691	3,776	517	26,495
	6,685	12,826	2,691	3,776	517	26,495
<u>Момент на признаване на приходи</u>						
Продукция, прехвърляна към определен момент	6,685	12,826	2,691	3,776	517	26,495
	6,685	12,826	2,691	3,776	517	26,495
<u>2021 година</u>						
Сегменти	Продукти за коса	Продукти за устна кухня	Измиващи продукти	Продукти за кожа	Други	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
<u>Основни пазари</u>						
Външен пазар	2,735	6,727	1,536	1,652	-	12,650
Вътрешен пазар	3,038	4,398	1,082	1,614	628	10,760
	5,773	11,125	2,618	3,266	628	23,410

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

Видове

продукция	5,773	11,125	2,618	3,266	628	23,410
	5,773	11,125	2,618	3,266	628	23,410

Момент на признаване на приходи

Продукция, прехвърляна към определен момент	5,773	11,125	2,618	3,266	628	23,410
	5,773	11,125	2,618	3,266	628	23,410

Приходите за 2022 г. включват приходи в размер на 47 х.лв. (2021 -120 х.лв.), които са били признати като пасиви по договор в началото на периода.

Всички все още неудовлетворени и/или частично удовлетворени задължения за изпълнение по сключени договори с клиенти на дружеството към 30.09.2022 г. са с очакван срок за изпълнение от една година или по-малко.

Задълженията за изпълнение са оповестени в *Приложение № 2.4.3. Задължения за изпълнение по договори с клиенти.*

3.3. Салда по договори с клиенти

	30-септ-22 BGN '000	31-дек-21 BGN '000
Вземания по договори с клиенти - свързани лица, нетно от обезценка (<i>Приложение № 13</i>)	4,498	5,424
Вземания по договори с клиенти – трети лица, нетно от обезценка (<i>Приложение № 14</i>)	2,951	2,314
Пасиви по договори с клиенти – трети лица	270	82

Пасивите по договори с клиенти – трети лица включват получени авансово плащания от клиенти.

Измененията в пасивите по договори с клиенти – трети лица през периода са както следва:

Пасиви по договори с клиенти – трети лица	30-септ-22 BGN '000	31-дек-21 BGN '000
Салдо в началото на периода	82	155
Отчетени приходи, които са били признати като пасив по договор	(47)	(120)
Получени плащания от клиенти (без тези признати като приходи през периода)	235	47
Салдо в края на периода	270	82

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Приходи от продажба на материали	56	50
Отчетна стойност на продадени материали	(35)	(29)
Резултат от продажба на материали	21	21
Приходи от продажба на ДМА	25	-
Балансова стойност на продадени ДМА	-	-
Резултат от продажба на ДМА	25	-
Приходи от финансиране (Приложение №21)	550	137
Митническо обслужване и транспорт	30	10
Получени обезщетения	14	12
Наеми	13	13
Приходи от отпадъчни материали	7	9
Дизайнерски услуги	-	25
Извършени тестове	-	16
Курсови разлики – нетно	(20)	(12)
Други	5	7
Общо	645	238

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

Разходите за материали включват:

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Основни суровини и материали	7,967	6,820
Амбалажни материали	7,725	7,083
Горива и енергия	1,196	529
Спомагателни и други материали	282	228
Резервни части	133	118
Вода	81	84
Работно облекло	12	14
Офис оборудване и консумативи	11	13
Инструменти	1	3
Общо	17,408	14,892

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2022	2021
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Транспортни услуги	612	668
Производство на опаковки на ишлеме	216	117
Посреднически услуги	180	116
Застраховка	95	74
Абонаментно обслужване	76	81
Почистване	70	54
Охрана	62	27
Лизингови договори на активи на ниски стойности	60	46
Данък сгради и такса смет	55	55
Ремонти	39	45
Консултански услуги и одит	35	26
Телекомуникации и куриерски услуги	31	37
Унищожаване на отпадъци	17	11
Изследвания и анализи	12	73
Държавни и други такси	10	14
Обяви в пресата	8	-
Такси превод	6	6
Членски внос	3	3
Данък превозни средства и винетки	3	2
Други	3	3
Общо	1,593	1,458

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:

	2022	2021
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Текущи възнаграждения	3,873	4,216
Социални осигуровки	581	699
Социални разходи	135	160
Граждански договори	35	37
Медицинско обслужване на персонала	9	10
Общо	4,633	5,122

8. ДРУГИ РАЗХОДИ

Другите разходи включват:

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Мостри, участие в панаири и изложби	71	2
Обезценка на МЗ	43	-
Командировки	40	2
Представителни мероприятия	10	2
Обучение	9	3
Обезценка на вземания	-	32
Други	1	7
Общо	174	48

9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Разходи за лихви по лизинг	21	24
Банкови такси по заеми	12	20
Разходи за лихви по заеми от банки и други финансови институции	11	12
Общо	44	56

10. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земя и сгради		Машини, съоръжения и оборудване		Транспортни средства		Други		Разходи за придобиване на ДМА		Общо	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Отчетна стойност												
Салдо на 1 януари	13,267	13,267	34,248	33,776	728	721	3,304	2,266	3,024	1,861	54,571	51,891
Придобити	-	-	-	-	102	-	-	-	1,302	2,788	1,404	2,788
Трансфер	-	-	2,403	580	194	7	50	1,038	(2,647)	(1,625)	-	-
Отписани	-	-	-	(108)	-	-	-	-	-	-	-	(108)
Салдо на 30 септември	13,267	13,267	36,651	34,248	1,024	728	3,354	3,304	1,679	3,024	55,975	54,571
Салдо на 1 януари	4,431	3,744	27,592	26,017	513	419	1,307	1,103	-	-	33,843	31,283
Начислена амортизация за годината	515	687	1,245	1,683	108	94	277	204	-	-	2,145	2,668
Отписана амортизация	-	-	-	(108)	-	-	-	-	-	-	-	(108)
Салдо на 30 септември	4,946	4,431	28,837	27,592	621	513	1,584	1,307	-	-	35,988	33,843
Балансова стойност на 30 септ / 31 дек	8,321	8,836	7,814	6,656	403	215	1,770	1,997	1,679	3,024	19,987	20,728
В т.ч. балансова стойност на активите „право на ползване“ 30 септ / 31 декември (Приложение №22)	1,287	1,480	-	-	111	71	-	-	-	-	1,398	1,551

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

Към 30.09.2022 г. дълготрайните материални активи на дружеството включват: собствени земи и сгради, съответно на стойност 498 х.лв. (31.12.2021 г.: 498 х.лв.) и с балансова стойност 6,545 х.лв. (31.12.2021 г.: 6,858 х.лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 30 септември/31 декември включват:

	30-септ-22 BGN'000	31-дек-21 BGN'000
Производствено оборудване	1,661	2,033
Други	13	50
ОВК оборудване	-	941
Общо	1,674	3,024

Отчетната стойност на напълно амортизираните имоти, машини и съоръжения, които се ползват в дейността на дружеството по групи активи е както следва:

	30-септ-22 BGN'000	31-дек-21 BGN'000
Машини, съоръжения и оборудване	19,520	19,291
Транспортни средства	338	338
Други	614	598
Общо:	20,472	20,227

Към 30.09.2022 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на дружеството във връзка с получени заеми (*Приложение № 18 и 23*), както следва:

- Ипотека върху земи и сгради с балансова стойност съответно 498 х.лв. и 6,559 х.лв. (31.12.2021 г.: съответно 498 х.лв. и 6,853 х.лв.);

Оперативен лизинг

Дружеството отдава под наем по договори за оперативен лизинг офис, търговски площи и автомобили. Общата сума, призната като приход по договорите за оперативен лизинг за отчетния период е 13 хил.лв. (2021 г. 13 хил лв).

11. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Програмни продукти		Търговски марки и други		Общо	
	2022 BGN '000	2021 BGN '000	2022 BGN '000	2021 BGN '000	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Отчетна стойност						
Салдо на 1 януари	789	789	411	411	1,200	1,200
Придобити	-	-	-	-	-	-
Отписани	-	-	-	-	-	-
Салдо на 30 септ/31 декември	789	789	411	411	1,200	1,200
Натрупана амортизация						
Салдо на 1 януари	789	789	411	411	1,200	1,200
Начислена амортизация за годината	-	-	-	-	-	-
Отписана амортизация	-	-	-	-	-	-
Салдо на 30 септ/31 декември	789	789	411	411	1,200	1,200
Балансова стойност на 30 септ/31 декември	-	-	-	-	-	-
Балансова стойност на 1 януари	-	-	-	-	-	-

Всички търговски марки, които са включени в активите на АРОМА АД, за 2022 г. са действащи/валидни. Предприети са всички действия за поддържане на срока им на закрила в българското патентно ведомство.

12. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси на дружеството включват:

	30-септ -22 BGN '000	31-дек -21 BGN '000
Суровини и материали	7,889	5,937
Готова продукция	558	1,410
в т.ч. готова продукция на път	-	18
Незавършено производство	686	585
Общо	9,133	7,932

Суровините и материалите по видове са както следва:

	30-септ -22 BGN '000	31-дек -21 BGN '000
Основни материали	4,893	3,714
Амбалажни материали	2,966	2,207
Спомагателни материали	30	16
Общо	7,889	5,937

Наличната продукция към 30 септември/31 декември включва:

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

	<i>30-септ-22</i> <i>BGN '000</i>	<i>31-дек -21</i> <i>BGN '000</i>
Шампоани	312	652
Паста за зъби	105	119
Оцветители за коса	48	393
Козметика	45	147
Сапуни	30	82
Четки за зъби	15	15
Почистващи и дезинфекциращи препарати	<u>3</u>	<u>2</u>
Общо	<u>558</u>	<u>1,410</u>

Наличните материални запаси са представени в баланса по:

	<i>30-септ -22</i> <i>BGN '000</i>	<i>31-дек -21</i> <i>BGN '000</i>
Цена на придобиване (себестойност)	9,090	7,785
Нетна реализируема стойност	<u>43</u>	<u>147</u>
Общо	<u>9,133</u>	<u>7,932</u>

13. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Вземанията от свързани предприятия по видове са както следва:

	<i>30-септ-22</i> <i>BGN'000</i>	<i>31-дек-21</i> <i>BGN'000</i>
Вземания от дружества под общ контрол, нетно	4,533	5,448
<i>в т.ч. вземания от дружества под общ контрол , брутно</i>	<i>4,534</i>	<i>5,449</i>
<i>провизия за очаквани кредитни загуби</i>	<i>(1)</i>	<i>(1)</i>
Вземания от дружества, свързани чрез ключов управленски персонал, нетно	-	-
<i>в т.ч. вземания от дружества, свързани чрез ключов управленски персонал, брутно</i>	<i>19</i>	<i>19</i>
<i>провизия за очаквани кредитни загуби</i>	<i>(19)</i>	<i>(19)</i>
Общо	<u>4,533</u>	<u>5,448</u>

Вземанията от свързани лица са безлихвени и са както следва:

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

	30-септ-22 BGN'000	31-дек-21 BGN'000
Вземания от клиенти – свързани лица	4,533	5,468
<i>в т.ч. вземания по договори с клиенти - свързани лица</i>	4,499	5,425
Провизия за очаквани кредитни загуби	(20)	(20)
<i>в т.ч. провизия за очаквани кредитни загуби по договори с клиенти</i>	(1)	(1)
Вземания от клиенти, нетно	4,533	5,448
<i>в т.ч. вземания по договори с клиенти - свързани лица, нетно</i>	4,498	5,424
Общо	4,533	5,448

Движението на корективите (провизия) за обезценка на вземания от клиенти – свързани лица е представено по-долу както следва:

	2022 BGN '000	2021 BGN '000
Начално салдо на коректива за загуби към 1 януари, изчислено по МСФО 9	(20)	(22)
Намаление на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през годината	-	2
Салдо към 30 септ /31 декември	(20)	(20)

Вземанията са от следните дружества:

	30-септ-22 BGN '000	31-дек-21 BGN '000
Арома Козметикс АД	4,520	5,429
<i>в т.ч.: вземания по договори с клиенти</i>	4,499	5,425
<i>в т.ч.: търговски вземания</i>	22	5
<i>в т.ч. провизия за очаквани кредитни загуби</i>	(1)	(1)
REALA S.A.	-	-
<i>в т.ч.: търговски вземания</i>	19	19
<i>в т.ч. провизия за очаквани кредитни загуби</i>	(19)	(19)
Арома Риъл Естейт АД.	13	19
<i>в т.ч.: търговски вземания</i>	13	19
<i>в т.ч. провизия за очаквани кредитни загуби</i>	-	-
Общо	4,533	5,448

Вземанията по продажби са левови и безлихвени. Обичайно дружеството договаря със свързаните предприятия срок на плащане на вземанията по продажби на продукцията от 90 дни.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) вземания от клиенти, свързани лица е както следва:

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

	30-септ-22 BGN '000	31-дек-21 BGN '000
до 30 дни	1,815	1,045
от 31 до 60 дни	892	1,306
от 61 до 90 дни	1,827	1,234
Провизия за очаквани кредитни загуби	(1)	(1)
Общо	4,533	3,584

Възрастовата структура на просрочените вземания от свързани лица е както следва:

	30-септ-22 BGN '000	31-дек-21 BGN '000
от 60 до 90 дни	-	-
от 91 до 180 дни	-	1,864
от 181 до 365 дни	-	-
над 365 дни	19	19
Провизия за очаквани кредитни загуби	(19)	(19)
Общо	-	1,864

Дружеството прилага опростения подход на МСФО 9 за измерване на очаквани кредитни загуби по търговските вземания, като признава очаквани загуби за целия срок на инструмента за всички търговски вземания, включително и от свързани лица. (Приложение № 2.11) На тази база, корективът за загуби е определен както следва:

30 септ 2022 година	Текущи	Просрочени до 30 дни	Просрочени до 60 дни	Просрочени до 90 дни	Просрочени до 180 дни	Просрочени над 180 дни	Неплатени	Общо
Очакван процент на кредитни загуби	0.02%	0.02%	0.03%	0.13%	33.17%	36.56%	100.00%	
Вземания от клиенти (брутна балансова стойност)	BGN'000 4,534	-	-	-	-	-	19	4,553
Очаквана кредитна загуба (Коректив за обезценка)	BGN'000 (1)	-	-	-	-	-	(19)	(20)
31 декември 2021 година	Текущи	Просрочени до 30 дни	Просрочени до 60 дни	Просрочени до 90 дни	Просрочени до 180 дни	Просрочени над 180 дни	Неплатени	Общо
Очакван процент на кредитни загуби	0.02%	0.02%	0.03%	0.13%	33.17%	36.56%	100.00%	
Вземания от клиенти (брутна балансова стойност)	BGN'000 3,585	1,211	653	-	-	-	19	5,468
Очаквана кредитна загуба (Коректив за обезценка)	BGN'000 (1)	-	-	-	-	-	(19)	(20)

14. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

	30-септ-22	31-дек-21
	BGN '000	BGN '000
Вземания от клиенти	3,694	3,057
<i>в т.ч. вземания по договори с клиенти</i>	3,627	2,990
Провизия за очаквани кредитни загуби	(746)	(746)
<i>в т.ч. провизия за кредитни загуби по договори с клиенти</i>	<u>(676)</u>	<u>(676)</u>
Вземания от клиенти, нетно	2,948	2,311
Предоставени аванси на доставчици	<u>245</u>	<u>342</u>
Общо	<u>3,193</u>	<u>2,653</u>

Вземанията от клиенти са безлихвени и са основно в български лева и евро.

Обичайно дружеството договаря с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби в диапазона от 30 до 120 дни, освен ако няма определени специфични условия за падеж на определени клиенти или в случаите, когато се разработват нови пазари и продукти и се привличат нови търговски контрагенти.

Движението на корективите (провизия) за обезценка на вземания от клиенти е представено по-долу както следва:

	30-септ -22	31-дек-21
	BGN '000	BGN '000
Начално салдо на коректива за загуби към 1 януари 2021 година, изчислено по МСФО 9	(746)	(772)
Увеличение на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през годината	-	-
Намаление на коректива за загуби, признато в печалба или загуба през годината	-	26
Салдо към 30 септ /31 декември	<u>(746)</u>	<u>(746)</u>

Възрастовата структура на *непадежиралите (редовни) търговски вземания* е както следва:

	30-септ-22	31-дек-21
	BGN '000	BGN '000
до 30 дни	1,829	832
от 31 до 60 дни	699	909
от 61 до 90 дни	388	349
от 91 до 180 дни	-	35
Провизия за очаквани кредитни загуби	<u>(2)</u>	<u>(2)</u>
Общо	<u>2,914</u>	<u>2,123</u>

Възрастовата структура на *просрочените* търговски вземания е както следва:

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

	<i>30-септ-22</i> <i>BGN '000</i>	<i>31-дек -21</i> <i>BGN '000</i>
до 30 дни	-	20
от 31 до 60 дни	-	132
от 91 до 180 дни	12	34
от 180 до 365 дни	24	2
над 365 дни	742	744
Провизия за очаквани кредитни загуби	(744)	(744)
Общо	34	188

Дружеството прилага опростения подход на МСФО 9 за измерване на очаквани кредитни загуби по търговските вземания, като признава очаквани загуби за целия срок на инструмента за всички търговски вземания (*Приложение № 2.11*) На тази база, корективът за загуби е определен както следва:

**Клиенти
вътрешен пазар**

30 септ 2022 година		Текущи	Просрочени до 30 дни	Просрочени до 60 дни	Просрочени до 90 дни	Просрочени до 180 дни	Просрочени над 180 дни	Неплатени	Общо
Очакван процент на кредитни загуби		0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%	
Вземания от клиенти (брутна балансова стойност)	BGN'000	168	9	-	-	-	-	65	242
Очаквана кредитна загуба (Коректив за обезценка)	BGN'000	-	-	-	-	-	-	(65)	(65)

31 декември 2021 година		Текущи	Просрочени до 30 дни	Просрочени до 60 дни	Просрочени до 90 дни	Просрочени до 180 дни	Просрочени над 180 дни	Неплатени	Общо
Очакван процент на кредитни загуби		0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%	
Вземания от клиенти (брутна балансова стойност)	BGN'000	95	30	-	-	-	1	65	191
Очаквана кредитна загуба (Коректив за обезценка)	BGN'000	-	-	-	-	-	-	(65)	(65)

Клиенти ЕС

30 септ 2022 година		Текущи	Просрочени до 30 дни	Просрочени до 60 дни	Просрочени до 90 дни	Просрочени до 180 дни	Просрочени над 180 дни	Неплатени	Общо
Очакван процент на кредитни загуби		0.16%	0.23%	4.61%	16.84%	22.27%	37.48%	100.00%	
Вземания от клиенти (брутна балансова стойност)	BGN'000	1,308	-	9	-	-	-	51	1,368

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

Очаквана кредитна загуба (Коректив за обезценка)	BGN'000	(1)	-	-	-	-	-	(51)	(52)
31 декември 2021 година		Текущи	Просрочени до 30 дни	Просрочени до 60 дни	Просрочени до 90 дни	Просрочени до 180 дни	Просрочени над 180 дни	Неплатени	Общо
Очакван процент на кредитни загуби		0.13%	0.20%	7.21%	18.01%	23.72%	28.49%	100.00%	
Вземания от клиенти (брутна балансова стойност)	BGN'000	680	27	1	-	-	-	51	759
Очаквана кредитна загуба (Коректив за обезценка)	BGN'000	(1)	-	-	-	-	-	(51)	(52)

Клиенти трети страни

30 септ 2022 година		Текущи	Просрочени до 30 дни	Просрочени до 60 дни	Просрочени до 90 дни	Просрочени до 180 дни	Просрочени над 180 дни	Неплатени	Общо
Очакван процент на кредитни загуби		0,06%	0,10%	2,03%	15.68%	21.23%	24.49%	100.00%	
Вземания от клиенти (брутна балансова стойност)	BGN'000	1,440	-	-	-	17	-	627	2,084
Очаквана кредитна загуба (Коректив за обезценка)	BGN'000	(1)	-	-	-	(1)	-	(627)	(629)
31 декември 2021 година		Текущи	Просрочени до 30 дни	Просрочени до 60 дни	Просрочени до 90 дни	Просрочени до 180 дни	Просрочени над 180 дни	Неплатени	Общо
Очакван процент на кредитни загуби		1.27%	1.86%	61.30%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	
Вземания от клиенти (брутна балансова стойност)	BGN'000	1,352	119	-	-	9	-	627	2,107
Очаквана кредитна загуба (Коректив за обезценка)	BGN'000	(1)	-	-	-	(1)	-	(627)	(629)

Предоставените аванси на доставчици са текущи, основно в лева и в щатски долари и са за покупка на:

	<i>30-септ -22</i>	<i>31-дек -21</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Суровини и материали	<u>245</u>	<u>342</u>
Общо	<u>245</u>	<u>342</u>

15. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

30-септ -22 31-дек -21

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

	BGN '000	BGN '000
Данъци и осигурителни вноски за възстановяване	259	233
Депозити по наеми и гаранции	94	87
Предплатени разходи	38	48
Вземания от подочетни лица	26	23
Предоставен заем	147	147
Обезценка заем	(147)	(147)
Предоставен заем (нето)	-	-
Вземане от продажба на дъщерно дружество	100	100
Обезценка на вземания от продажба на дъщерно д-во	(100)	(100)
Вземане от продажба на дъщерно дружество /нето/	-	-
Вземане по цесия	76	76
Обезценка цесия	(76)	(76)
Вземане по цесия (нето)	-	-
Вземане по съдебни и присъдени вземания	18	18
Обезценка съдебни и присъдени вземания	(18)	(18)
Съдебни и присъдени вземания (нето)	-	-
Разчети по префактуриране	-	19
Други	4	9
Общо	421	419

Данъците и осигурителните вноски за възстановяване включват:

	30-септ-22 BGN '000	31-дек -21 BGN '000
ДДС	215	218
Корпоративен данък	41	12
Акциз	3	1
Осигурителни вноски	-	2
Общо	259	233

Предплатените разходи включват абонаменти 22 х.лв (2021 г. 41 х.лв.), местни данъци и такси 5 х.лв., застраховки 7 х.лв. (2021 г. 5 х.лв.) и други 4 х.лв. (2021 г. 2 х.лв.).

16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	30-септ -22 BGN '000	31-дек -21 BGN '000
Парични средства по разплащателна сметка	3,266	3,961
Парични средства в каса	1	1
Общо	3,267	3,962

Наличните към 30.09.2022 г. парични средства са по сметки на дружеството в Кей Би Си Банк България ЕАД, ОББ АД и ПроКредит Банк (България) ЕАД.

Паричните средства са разпределени както следва:

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

- в евро – 3,089 х. лв. (31.12.2021 г.: 3,639 х.лв.);
- в лева – 173 х. лв. (31.12.2021 г.: 321 х.лв.);
- в долари – 5 х. лв. (31.12.2021 г.: 2 х.лв.);

В резултат на направените анализи и приложената методика за изчисление на очаквани кредитни загуби на парични средства и еквиваленти, ръководството е определило, че паричните средства и еквиваленти, би била сума, доближаваща се до нула. Поради това дружеството не е признало провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби към 30.09.2022 г. и към 31.12.2021 г.

17. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

	30-септ -22 BGN '000	31-дек -21 BGN '000
Основен капитал	15,492	15,492
Изкупени собствени акции	(33)	(33)
Законови резерви	6,226	6,226
Допълнителни резерви	7,559	7,542
Неразпределена печалба	3,191	3,698
в т.ч. резерви от актюерски печалби/загуби	(300)	(300)
Общо	32,435	32,925

Основен акционерен капитал

Към 30 септември 2022 г. регистрираният акционерен капитал на Арома АД възлиза на 15,492 х.лв., разпределен в 15,491,829 бр. обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция 1 лв.

Законови резерви

Законовите резерви са формирани от разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон, Устава на дружеството и Решенията на Общото събрание.

Допълнителни резерви

Допълнителните резерви са формирани от разпределение на печалбата на дружеството.

Основна нетна печалба на акция

Основната нетна печалба на акция се изчислява, като се раздели печалбата, принадлежаща на притежателите на обикновени акции, на среднопретегления брой на обикновените акции в обръщение.

	30-септ -22	30-септ-21
Средно претеглен брой на обикновени акции	15,409,324	15,409,324
Нетна печалба, принадлежаща на акционерите (BGN'000)	435	887
Основна нетна печалба на акция (BGN)	0.03	0.06

Нетната печалба на акция с намалена стойност е равна на основната нетна печалба на акция, тъй като дружеството не разполага с инструменти, които биха могли да се конвертират в акции.

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

Обратно изкупените собствени акции към 30.09.2022 г. са 82,505 броя (31.12.2021: 82,505 броя).

18. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ БАНКИ И ДРУГИ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ

Дългосрочните задължения към банки и други финансови институции включват:
18.1. Инвестиционен кредит:

	30-септ -22			31-дек-21		
	нетекуча	текуща	Общо	нетекуча	текуща	Общо
	част	част		част	част	
000 BGN	000 BGN	000 BGN	000 BGN	000 BGN	000 BGN	
Кредит главница	796	160	956	-	212	212

Кредитор	Прокредит банк ЕАД
Договорена сума	1,250 х. евро
Срок на усвояване	09.12.2022
Падеж:	09.12.2027

Инвестиционният кредит е с цел покупка на дълготрайни материални активи и разширение на дейността.

18.2. Задължение за финансиране на придобиване на дълготрайни материални активи по реда на договор за лизинг

	30-септ -22			31-дек-21		
	нетекуча	текуща	Общо	нетекуча	текуща	Общо
	част	част		част	част	
000 BGN	000 BGN	000 BGN	000 BGN	000 BGN	000 BGN	
Главница	84	393	477	226	333	559

Кредитор	Райфайзен Лизинг България ЕООД
Договорена сума	1,313 х. лв (671 х. евро)
Обезпечение:	Залог на машина
Падеж:	Август 2023

Кредитор	ОББ Интерлийз ЕАД
Договорена сума	170 х. лв (87 х. евро)
Падеж:	Март 2025

Таблицата по-долу представя промените в пасивите от финансовата дейност, като представя както паричните, така и непаричните промени. Пасивите, произтичащи от финансовата дейност, са тези, за които паричните потоци са, или бъдещите парични потоци ще бъдат, класифицирани в отчета за парични потоци на дружеството като парични потоци от финансова дейност.

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

<i>2022 година</i>	<i>1-ян-22</i>	<i>Промени в паричните потоци от финансова дейност</i>	<i>Непарични промени</i>	<i>Други промени</i>	<i>30-септ-22</i>
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Задължения към банки и други финансови институции (<i>Приложение № 18 и 23</i>)	771	659	3	-	1,433
Задължения по лизинг (<i>Приложение 22</i>)	1,570	(161)	14	-	1,423
Други пасиви (дивиденди) (<i>Приложение 25</i>)	19	(909)	925	-	35
Общо	2,360	(411)	942	-	2,891

<i>2021 година</i>	<i>1-ян-21</i>	<i>Промени в паричните потоци от финансова дейност</i>	<i>Непарични промени</i>	<i>Други промени</i>	<i>31-дек-21</i>
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Задължения към банки и други финансови институции (<i>Приложение № 18 и 23</i>)	1,686	(937)	22	-	771
Задължения по лизинг (<i>Приложение 22</i>)	1,894	(243)	(81)	-	1,570
Други пасиви (дивиденди) (<i>Приложение 25</i>)	13	(564)	570	-	19
Общо	3,593	(1,744)	511	-	2,360

29. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

Пасиви по отсрочени данъци	<i>временна разлика</i>	<i>данък 10%</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък 10%</i>
-----------------------------------	-------------------------	------------------	-------------------------	------------------

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

	30-септ -22	30-септ -22	31-дек -21	31-дек -21
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Имоти, машини и оборудване	3,575	(358)	3,575	(358)
Общо пасиви	3,575	(358)	3,575	(358)
Активи по отсрочени данъци	<i>временна разлика</i>	<i>данък 10%</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък 10%</i>
	30-септ -22	30-септ -22	31-дек -21	31-дек -21
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Обезценка на вземания	(456)	46	(456)	46
Обезценка на материални запаси	(453)	45	(453)	45
Краткосрочни доходи на персонала	(150)	15	(150)	15
Задължения към персонала за непозвани отпуски	(174)	17	(174)	17
Последващи оценки по дългосрочни задължения към персонала	(110)	11	(110)	11
Активи право на ползване	(39)	4	(39)	4
Общо активи	(1,382)	138	(1,382)	138
Отсрочени данъци – нето	2,193	(220)	2,193	(220)

Движението в отсрочените данъчни пасиви/ (активи) е представено по-долу:

<i>Отсрочени данъчни пасиви/(активи)</i>	<i>Салдо на 1 януари 2022 г.</i>	<i>Признати в печалбата или загубата за годината</i>	<i>Признати в други компоненти на всеобхватния доход</i>	<i>Салдо на 30 септ. 2022 г.</i>
		<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	
Имоти на машини и оборудване	(358)	-	-	(358)
Обезценка на вземания	46	-	-	46
Обезценка на материални запаси	45	-	-	45
Краткосрочни доходи на персонала	15	-	-	15
Задължения към персонала за непозвани отпуски	17	-	-	17
Последващи оценки по дългосрочни задължения към персонала	11	-	-	11
Активи с право на ползване	4	-	-	4
Общо	(220)	-	-	(220)

<i>Отсрочени данъчни пасиви/(активи)</i>	<i>Салдо на 1 януари 2021</i>	<i>Признати в печалбата или загубата за годината</i>	<i>Признати в други компоненти на всеобхватния доход</i>	<i>Салдо на 31 дек2021</i>
	<i>г.</i>	<i>г.</i>	<i>г.</i>	<i>г.</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти на машини и оборудване	(397)	39	-	(358)
Обезценка на вземания	48	(2)	-	46
Обезценка на материални запаси	52	(7)	-	45
Краткосрочни доходи на персонала	35	(20)	-	15
Задължения към персонала за непозвани отпуски	22	(5)	-	17
Последващи оценки по дългосрочни задължения към персонала	17	(6)	-	11
Активи с право на ползване	3	1	-	4
Общо	(220)	-	-	(220)

20. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал към 30.09.2022 година при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил в предприятието или в същата група предприятия десет години през последните двадесет години обезщетението е в размер на 6 брутни заплати към момента на пенсиониране.

За определяне на тези задължения дружеството е направило актюерска оценка към 31.12.2021, като е ползвало услугите на сертифициран актюер. На база на изготвения от актюера доклад е определено задължение към 30 септември 2022 година в размер на 410 хил.лв. (към 31 декември 2021 година - 410 хил.лв.).

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	<i>30-септ -22</i>	<i>31-дек-21</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	410	433
Разход за текущ стаж за годината	-	39
Разход за лихви за годината	-	2

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

Плащания през годината	-	(99)
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч.	-	35
Актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения	-	(2)
Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографските предположения	-	(1)
Актюерски (печалби)/загуби от корекции, дължащи се на опита	-	38
Сегашна стойност на задължението на 30 септември /31 декември	410	410

При определяне на сегашната стойност на задълженията към 30 септември/31 декември са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 0.6%.
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството, че се предвижда 5 % увеличение спрямо нивото от предходна година до 2025 г. и с 2% за следващите години.
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2018 г. – 2020 г;
- темп на текучество – между 5% -20% в зависимост от пет обособени възрастови групи

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения – всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие – сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати – сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Средната продължителност на дългосрочното задължение към персонала по плана с дефинирани доходи е 6.6 години.

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите 5 години е 229 х.лв., в т.ч. за 2022 г. е 79 х.лв.

21. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

	<i>30-септ -22</i>	<i>31-дек -21</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансиране за дълготрайни активи в т.ч.	527	619
дългосрочна част	405	497
Краткосрочна част	122	122

По договор с Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия (ИАНМСП) е предоставено финансиране по Оперативна програма “Развитие на Конкурентноспособността на българската икономика” 2007-2013. Наименованието на проекта е „Интегрирана управленческа система и технически решения за повишаване на конкурентно способността и и ефективността на бизнес процесите на компания Арома АД”. Финансирането с публични средства на база отчетените инвестиционни разходи е в размер на 600 хил.лв. Дружеството е изпълнило проекта и реално е получило средствата. Общият размер на инвестицията е 1,200 хил.лв., безвъзмездната финансова помощ е 600 хил.лв. Финансирането е отчетено като разсрочен приход, който се признава на систематична база през полезния живот на финансираните активи.

По договор с Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия (ИАНМСП) е предоставено финансиране по Оперативна програма “Развитие на Конкурентноспособността на българската икономика” 2007-2013. Наименование и предмет на проекта е „Нови технически решения за повишаване на конкурентноспособността на „Астера Козметикс АД” (влято в Арома АД). Общият размер на инвестицията е 786 хил.лв., а безвъзмездната финансова помощ е в размер на 453 хил.лв. Финансирането е отчетено като разсрочен приход, който се признава на систематична база през полезния живот на финансираните активи.

По договор за енергийно-ефективни инвестиции в промишления сектор на България с подкрепата на ЕС в рамките на Фонд за финансиране енергийна ефективност EEFF е предоставено финансиране по Оперативна програма „Мерки за енергийна ефективност в АРОМА АД“. Общият размер на инвестицията е 1,929 хил.лв., безвъзмездната финансова помощ е 344 хил.лв. Финансирането е отчетено като разсрочен приход, който се признава на систематична база през полезния живот на финансираните активи.

По договор с Министерство на икономиката и енергетиката за проект "Иновациите - ключ към икономическия успех" е предоставено финансиране по Оперативна програма “Развитие на Конкурентноспособността на българската икономика” 2007-2013. Общият размер на инвестицията е 1,658 хил.лв, безвъзмездната финансова помощ е в размер на 810 хил.лв. Финансирането е отчетено като разсрочен приход, който се признава на систематична база през полезния живот на финансираните активи.

За 2022 г. е признат част от разсрочения приход в размер на 92 х.лв., съответстващ на разходите за амортизация за периода на финансираните дълготрайни материални активи. Остатъкът на разсрочения доход от финансиране към 30.06.2021 г. е в размер на 527 х.лв.

През 2021 г. дружеството е стартирало проект за инвестиция в рециклираща пакетираща технология за мономатериални туби за козметични продукти на стойност 1,157 хил. евро. Част от инвестицията (24.97%) ще бъде финансирана от Norway Innovation. Очаква се проектът да бъде финализиран до края на 2022 година.

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

През 2022 г. дружеството е получило компенсации по Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия на Министерски съвет на Р България в размер на 458 хил.лв. (2021 г.: 61 хил.лв.). Размерът на отчетените компенсации се отнасят за потреблението през периода на м.януари – м.септември 2022 г. и са на база определените от правителството суми за компенсиране.

22. ЛИЗИНГ

Дружеството като лизингополучател

Активи и пасиви, признати в отчета за финансовото състояние

В отчета за финансовото състояние са представени следните обекти и суми, свързани с договори за лизинг:

Активите „право на ползване“ са включени в отчета за финансово състояние към имоти, машини и оборудване (*Приложение 10*)

	<i>сгради</i> <i>BGN'000</i>	<i>транспортни</i> <i>и средства</i> <i>BGN'000</i>	<i>общо</i> <i>BGN'000</i>
Отчетна стойност			
1 януари 2022 г.	2,287	203	2,490
Увеличения/(придобити)	-	102	102
Намаления/(отписани)	-	-	-
30 септември 2022 г.	2,287	305	2,592
Натрупана амортизация			
1 януари 2022 г	807	132	939
Разходи за амортизация за периода	202	62	264
Отписана амортизация	-	-	-
30 септември 2022 г.	1,009	194	1,203
Балансова стойност на 1 януари 2022 г.	1,480	111	1,591
Балансова стойност на 30 септември 2022 г. (Приложение № 10)	1,278	111	1,456

	<i>сгради</i> <i>BGN'000</i>	<i>транспортни</i> <i>и средства</i> <i>BGN'000</i>	<i>общо</i> <i>BGN'000</i>
Отчетна стойност			
1 януари 2021 г.	2,287	203	2,490

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

Увеличения/(придобити)	-	-	-
Намаления/(отписани)	-	-	-
31 декември 2021 г.	2,287	203	2,490
Натрупана амортизация			
1 януари 2021 г	538	67	605
Разходи за амортизация за периода	269	65	334
Отписана амортизация	-	-	-
31 декември 2021 г.	807	132	939
Балансова стойност на 1 януари 2021 г.	1,749	136	1,885
Балансова стойност на 31 декември 2021 г. (Приложение № 13)	1,480	71	1,551

Задълженията по лизинг към 30 септември/декември са както следва:

	2022	2021
	BGN'000	BGN'000
1 януари	1,570	1,894
Увеличения	102	-
Начислена лихва	21	31
Погасявания	(270)	(355)
30 септември/декември	1,423	1,570
<i>в т.ч.</i>	<i>1,087</i>	<i>1,269</i>
<i>Дългосрочна част</i>	<i>336</i>	<i>301</i>
<i>Краткосрочна част</i>	<i>1,320</i>	<i>1,518</i>
В т.ч. от Свързани предприятия (Приложение 26)	1,320	1,518
<i>Дългосрочна част</i>	<i>1,051</i>	<i>1,253</i>
<i>Краткосрочна част</i>	<i>269</i>	<i>265</i>

Суми, включени в отчета за всеобхватния доход

Разходите по договори за лизинг за отчетната година са:

	Приложения	2022	2021
		BGN'000	BGN'000
Разходи за амортизация на активи „право на ползване”	22	264	251
Разходи за лихви на задълженията по лизинг	9	21	24

Разходи, свързани с лизингови договори на активи на ниски стойности	6	60	46
---	---	----	----

Общото погашение по договори за лизинг през 2022 г. е в размер на 270 х.лв. (2021 г.- 263 х.лв.), включително изходящ паричен поток 161 х. лв. (2021 г. 190 х.лв.). През 2022 г. ефектът от непарично увеличение на активите „право на ползване” и задължение по лизинг за 2022 г. е 102 хил.лв. (2021 г.- няма)

Лизингови дейности на дружеството и начин на тяхното отчитане

Дружеството наема сгради и транспортни средства. Договорите за наем обичайно се сключват за следните срокове, разделени на база клас идентифициран актив, както следва:

- сгради - 10 години;
- транспортни средства от 3 до 4 години,

Средният срок на лизинговите договори на дружеството е 6 години. (2021 г 6 години).

Лизинговите основни активи не могат да бъдат използвани като обезпечения по други договори.

Дружеството като лизингодател

Оперативен лизинг

Договорите за оперативен лизинг на имоти, собственост на дружеството, в които то е лизингодател са със срок за една година. Всички договори за оперативен лизинг съдържат условия за преразглеждане на клаузите по договора, в случай, че лизингополучателят упражни неговите опции за подновяване. Лизингополучателят няма опция за придобиване на имота след изтичане на срока на лизинга.

Матуритетният анализ на бъдещите недисконтирани постъпленията по оперативен лизинг по години е както следва:

	2022	2021
	BGN'000	BGN'000
Година 1	16	16
Общо	16	16

Суми по оперативен лизинг включени в отчета за всеобхватния доход както следва:

	2022	2021
	BGN'000	BGN'000
Приходи по фиксирани лизингови плащания (Приложение 4)	13	13
Общо	13	13

23. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Дружеството ползва следните краткосрочни банкови заеми по договори за овърдрафт:

Договор № 1

Кредитор	Райфайзенбанк ЕАД
Договорена сума	1,200 х.евро (2,347 хил.лв.)
Вид на заема:	Овърдрафт
Обезпечение	Залог върху машини, съоръжения и оборудване, матер.запаси и търг. вземания
Падеж:	31.05.2023
Салдо към 30.09.2022	Няма
Салдо към 31.12.2021	Няма

Договор № 2:

Кредитор	Райфайзенбанк ЕАД
Договорена сума	587 х.лв.
Вид на заема:	Овърдрафт
Обезпечение	Залог върху машини, съоръжения и оборудване, матер.запаси и търг. вземания
Падеж:	31.05.2023
Салдо към 30.09.2022	Няма
Салдо към 31.12.2021	Няма

Предоставените обезпечения по овърдрафтите са представени в *Приложение № 10*.

24. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Търговските задължения включват:

	<i>30-септ-22</i>	<i>31-дек-21</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към доставчици	2,954	3,674
Общо	2,954	3,674
<i>В т. ч. към свързани лица</i>	<u>5</u>	<u>6</u>

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за доставени материали и услуги.
Задълженията към свързани лица са към Арома Риъл Естейт АД.

25. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	<i>30-септ-22</i>	<i>31-дек-21</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към персонала и социалното осигуряване	743	813
Задължения към бюджета	76	33
Задължения за дивидент	35	19

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

Други	9	7
Общо	863	872

Задълженията към персонала и социалното осигуряване са както следва:

	30- септ -22 BGN '000	31-дек-21 BGN '000
Задължения към персонала, в т.ч.:	589	669
текущи задължения	440	520
начисления за непозвани компенсируеми отпуски	149	149
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	154	144
текущи задължения	129	119
начисления за непозвани компенсируеми отпуски	25	25
Общо	743	813

Задълженията към бюджета включват:

	30-септ-22 BGN '000	31-дек-21 BGN '000
Данъци върху доходите на физически лица	76	32
Данъци върху разходите	-	1
Общо	76	33

До датата на издаване на настоящия отчет са извършени ревизии и проверки както следва:

- по ДДС – до 30.09.2009 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2008 г.;
- Национален осигурителен институт – до 31.12.2018 г.

26. СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Следните предприятия и лица са свързани лица за дружеството:

Свързани лица	Вид на свързаност
Димитър Луканов	Крайно контролиращо лице
Harisson Management Limited, Малта	Основен акционер
Лукан Луканов	Председател на СД и миноритарен акционер
Арома транс 04 ЕООД	Под общ контрол
Новарус ЕООД	Под общ контрол
Арома Козметикс АД	Под общ контрол
Арома Риъл естейт АД	Под общ контрол
Арома Козметикс България АД	Под общ контрол
Турин имоти АД	Под общ контрол
Реста сървиз енд мениджмънт ООД	Под общ контрол
Елди АД	Общ Ключов управленски персонал
Етон АД	Общ Ключов управленски персонал
Медицински център Гранд Хотел Велинград ЕООД	Общ Ключов управленски персонал

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

Винета ЕООД	Общ Ключов управленски персонал
Бласко ЕООД	Общ Ключов управленски персонал
REALA A.E., Гърция	Общ Ключов управленски персонал
Арта Тур ЕООД	Общ Ключов управленски персонал
БЮТИ ЕНД БИЗНЕС АКАДЕМИ ЕООД	Общ Ключов управленски персонал
Тянска ЕООД	Общ Ключов управленски персонал
Сдружение АСОЦИАЦИЯ НА МЕДИЦИНСКИТЕ КОЗМЕТИЦИ - АМК	Общ Ключов управленски персонал
Фондация Естествена Красота	Общ Ключов управленски персонал

Осъществените сделки със свързани лица през текущия период включват покупки и продажби на услуги и активи.

Доставки от свързани лица

	30-cenm-22 BGN '000	30-cenm-21 BGN '000
Под общ контрол	1	5
Общо	1	5

Видове доставки от свързани лица

	30-cenm-22 BGN '000	30-cenm-21 BGN '000
Покупка на материали	1	1
Покупка на ДМА	-	4
Общо	1	5

Продажби на свързани лица

	30-cenm-22 BGN '000	30-cenm-21 BGN '000
Под общ контрол	12,059	10,518
Общо	12,059	10,518

Видове продажби на свързани лица

	30-cenm-22 BGN '000	30-cenm-21 BGN '000
Продажба на продукция	12,047	10,506
Продажба на услуги	12	12
Общо	12,059	10,518

Договори за лизинг

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

През отчетния период дружеството е признало активи, пасиви, разходи, плащания във връзка *договори за лизинг* със свързани лица (*Приложение № 22*), както следва:

Задълженията по лизинг към 30 септември/31 декември към предприятия под общ контрол са както следва:

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Признати задължения по лизинг на 1 януари	1,518	1,779
Начислена лихва	19	29
Плащания на задължения по лизинг за периода	(217)	(290)
Задължения по лизинг към 30 септември/декември	1,320	1,518

Активите „право на ползване“ към 30 септември/31 декември от предприятия под общ контрол са както следва:

	2022	2021
	BGN '000	BGN '000
Актив „право на ползване“ към 1 януари	1,480	1,749
Увеличения	-	-
Начислена амортизация	(202)	(269)
Балансова стойност на активите „право на ползване“ по прекратени договори за лизинг	-	-
Активи „право на ползване“ към 30 септември /31 декември.	1,278	1,480

Разчетите със свързани предприятия са оповестени в пояснителни Приложения № 13 и № 24.

Съставът на ключовия управленски персонал е оповестен в *Приложение 1*.

27. БИЗНЕС СЕГМЕНТИ

Сегментното отчитане в дружеството е организирано на база производство на основни групи продукти:

- продукти за коса;
- продукти за кожа;
- продукти за устна кухня;
- измиващи продукти;
- други.

Сегментните приходи, разходи и резултати включват:

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

	Продукти за коса		Продукти за кожа		Продукти за устната кухина		Измиващи продукти		Други		Общо	
	30.09.2022	30.09.2021	30.09.2022	30.09.2021	30.09.2022	30.09.2021	30.09.2022	30.09.2021	30.09.2022	30.09.2021	30.09.2022	30.09.2021
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Приходи по договори с клиенти на сегмента	6,685	5,773	3,776	3,266	12,826	11,125	2,691	2,618	517	628	26,495	23,410
Разходи	(6,567)	(5,157)	(3,230)	(2,747)	(11,373)	(9,653)	(2,737)	(2,465)	(501)	(657)	(24,408)	(20,679)
Резултат за сегмента	118	616	546	519	1,453	1,472	(46)	153	16	(29)	2,087	2,731
Неразпределени разходи											(2,253)	(2,026)
Неразпределени доходи											645	238
Финансови разходи											(44)	(56)
Печалба преди данъци											435	887
Корпоративни данъци – нето											-	-
Нетна печалба за годината											435	887

Сегментни активи и пасиви включват:

	Продукти за коса		Продукти за кожа		Продукти за устната кухина		Измиващи продукти		Други		Общо	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Активи на сегмента												
Имоти, машини, оборудване	3,025	3,061	2,628	2,302	8,061	7,060	3,049	3,285	218	277	16,981	15,985
Материални запаси	2,344	2,158	1,423	1,166	3,936	3,260	1,136	1,034	294	314	9,133	7,932
Активи на сегмента	5,369	5,219	4,051	3,468	11,997	10,320	4,185	4,319	512	591	26,114	23,917
Неразпределени активи											14,421	17,226
Общо активи	5,369	5,219	4,051	3,468	11,997	10,320	4,185	4,319	512	591	40,535	41,143
Пасиви на сегмента												
Неразпределени пасиви											8,100.00	8,218

Приходи по сегменти, реализирани от сделки с един отделен външен клиент спрямо общите приходи:

	Продукти за косата		Продукти за кожата		Продукти за устната кухина		Измиващи продукти		Други		Общо	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Предприятие под общ контрол	59.21%	51.69%	65.42%	48.96%	28.24%	38.74%	54.02%	36.92%	100.00%	100.00%	45.37%	44.80%

28. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружеството и на привлечения от него заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допускат неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на дружеството съгласно политиката определена от Съвета на директорите. Последният е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на деривативни инструменти.

Структурата на *финансовите активи* и пасиви е както следва:

	<i>30-септ-22</i>	<i>31-дек-21</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи		
Финансови активи по справедлива стойност в т.ч.:	<u>1</u>	<u>1</u>
Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в т.ч.:	1	1
<i>Капиталови инвестиции</i>	<u>1</u>	<u>1</u>
Финансови активи по амортизирана стойност в т.ч.:	<u>10,482</u>	<u>11,827</u>
Краткосрочни вземания от свързани предприятия (<i>Приложения №13</i>)	4,533	5,448
Търговски вземания (<i>Приложения №14</i>)	2,948	2,311
Други вземания (<i>Приложения №15</i>)	94	106
Парични средства и парични еквиваленти (<i>Приложение №16</i>)	3,267	3,962
Общо финансови активи	<u><u>10,843</u></u>	<u><u>11,828</u></u>
	<i>30-септ-22</i>	<i>31-дек-21</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови пасиви		
Финансови пасиви по амортизирана стойност в т.ч.:	<u>5,854</u>	<u>6,034</u>
Задължения към банки и други финансови институции	1,433	771

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

Задължения по лизинг	1,423	1,570
Търговски и други задължения	2,998	3,693
Общо финансови пасиви	5,854	6,034

Пазарен риск

а. Валутен риск

Дружеството извършва своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти. Поради това то е изложено на валутен риск, основно спрямо щатския долар. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутните курсове на долара спрямо еврото. За да сведе до минимум риска от промяна на валутния курс дружеството премина от доларови в еврови цени на основните си пазари, където промяната на курса може да окаже съществено влияние върху приходите. Също така дружеството се стреми да заменя чуждестранни доставчици с местни, където това е възможно, без това да оказва влияние на качеството на закупуваните суровини и материали.

б. Ценови риск

Дружеството е изложено на ценови риск основно за негативни промени в цените на стоките, обект на неговата стопанска дейност. Цените на суровините и материалите, използвани в производството, както и цените на услуги (напр. за транспорт на готова продукция) са най-често променящите се. С цел да управлява ценовия риск Арома АД предварително договаря цените на тези суровини и услуги и съответно сключва договори за цялата финансова година.

Ценовият риск по отношение на финансови активи е силно лимитиран доколкото дружеството държи малък обем дългосрочни капиталови инвестиции с цел поддържане на стратегически бизнес отношения.

	в USD	в EUR	в български лева	Общо
30 септември 2022	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови активи				
Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход			1	1
Вземания	-	2,784	4,791	7,575
Парични средства и еквиваленти	5	3,089	173	3,267
Общо	5	5,873	4,965	10,843
Финансови пасиви				
Задължения към банки и други финансови институции	-	1,433	-	1,433
Задължения по лизинг	-	103	1,320	1,423
Други задължения	-	296	2,702	2,998
Общо	-	1,832	4,022	5,854

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

31 декември 2021	в USD	в EUR	в български лева	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови активи				
Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход			1	1
Вземания	-	2,204	5,661	7,865
Парични средства и еквиваленти	2	3,639	321	3,962
Общо	2	5,843	5,983	11,828
Финансови пасиви				
Задължения към банки и други финансови институции	-	559	212	771
Задължения по лизинг	-	36	1,534	1,570
Други задължения	70	916	2,707	3,693
Общо	70	1,511	4,453	6,034

Кредитен риск

Основните финансови активи на дружеството са търговски и кредитни вземания.

Кредитен е рискът, при който контрагентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми.

Кредитният риск на дружеството възниква от основната му дейност, чрез търговските вземания, и паричните средства в банки. Управлението и контролът на кредитния риск са централизирани в екип за управление на кредитния риск. За целта в дружество са разработени политики, процедури и правила за контрол и мониторинг на поведението на кредитния риск.

Търговски вземания

Дружеството няма значителна концентрация на кредитен риск. Неговата политика е, че отсрочени плащания (продажби на кредит) се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с дружеството, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на кредитните условия.

Кредитната политика на дружеството предвижда всеки нов клиент да се оценява и от гледна точка на кредитоспособност преди да му се предложат стандартните условия на доставка и плащане.

За останалата част от клиентите продажбите се извършват с други платежни инструменти (записи на заповед и застраховки в Българската агенция за експортно застраховане), гарантиращи вземанията на дружеството.

Дружеството използва матрица за провизиране за изчисление на очакваните кредитни загуби на търговските вземания. Последните са групирани в четири групи (портфейли) от различни сегменти клиенти, които имат сходни характеристики, вкл. за кредитен риск, географски принцип и различни форми на застраховка.

Прилаганите в матрицата проценти на провизиране се базират на дните на просрочие за всеки отделен портфейл.

Първоначално процентите на всяка матрица се определят на бази исторически данни, наблюдавани от дружеството, за период от три години. В основата на метода е анализът на историята и оценката на поведението на всяка фактура в дадената група, издадени за последните поне три

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

години в аспект на дни просрочие, преминаване по периоди между различните диапазони на просрочие, плащанията и несъбрани суми и т.н. На тази база се определя процентът на загубата като несъбираемостта на дадената група фактури към просрочените фактури по дни. Обичайно, дружеството приема, че датата на икономическата загуба от несъбираемост възниква след 365 дни от първия ден на просрочие. Този период се изследва и преценява исторически. Дружеството има практика да застрахова вземанията от своите клиенти.

На второ място, дружеството прецизира матриците за провизиране на обезценка на всеки портфейл като коригира определените проценти на база исторически данни за поведението на плащанията по издадените фактури и историческите загуби от несъбираемост, чрез включване на сценарии и прогнозна информация за определени макрофактори. Историческите проценти се коригират, за да отразят ефекта от бъдещо поведение на макроикономически фактори, за които е установена статистическа зависимост и за които се смята, че оказват влияние на способността на клиентите да обслужват и уреждат задълженията си.

Предвид краткосрочния хоризонт на вземанията (до 365 дни), анализът със сценарии на ръководството показва, че ефектите от промените в макроикономическата среда върху матрицата за провизиране са несъществени по размер към 30.09.2022 г.

Очакваните кредитни загуби се изчисляват на датата на всеки отчетен период.

Таблицата по-долу представя качеството на финансовите активи и максималната експозиция, изложена на кредитен риск, според приетата оценка за кредитен рейтинг:

	Прил.	Вътрешна категоризация за кредитен риск	Очаквани кредитни загуби (МСФО 9)	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка (коректив)	Балансова стойност
<i>30 септември 2022</i>				<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Търговски вземания, вкл. от свързани лица	13,14	-	За целия живот (опростен модел)	8,247	(766)	7,481
				8,247	(766)	7,481

	Прил.	Вътрешна категоризация за кредитен риск	Очаквани кредитни загуби (МСФО 9)	Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка (коректив)	Балансова стойност
<i>31 декември 2021</i>				<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Търговски вземания, вкл. от свързани лица	13,14	-	За целия живот (опростен модел)	8,525	(766)	7,759
				8,525	(766)	7,759

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

Паричните средства на дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в първокласна банка. За изчислението на очакваните кредитни загуби по *паричните средства и еквиваленти* се прилага рейтингов модел, като се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg и референтните публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), отговарящи на рейтинга на съответната банка. Ръководството следи текущо промяната на рейтинга на съответната банка, за да оценява наличието на завишен кредитен риск и текущото управление на входящите и изходящи парични потоци и разпределението на наличностите по банкови сметки и банки.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност за финансиране на стопанската си дейност. Дружеството ползва и привлечени кредитни ресурси.

Текущо матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от Финансово-счетоводния отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания. Дружеството управлява ликвидността на активите и пасивите си чрез анализ на структурата и динамиката им и прогнозиране на бъдещите входящи и изходящи парични потоци.

Анализ на ликвидния риск

Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Дружеството за периода.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на дружеството към края на отчетния период, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет. Стойностите, оповестени в този анализ, представляват недисконтирани парични потоци по договорите и най – ранната дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

30 септември 2022 г.	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	над 5 г.	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Задължения към банки и други финансови институции	33	83	147	259	249	636	-	1,443

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

Задължения по лизинг	31	64	92	174	314	808	-	1,483
Търговски и други задължения	1,558	871	540	-	29	-	-	2,998
Общо пасиви	1,622	1,017	779	469	592	1,444	-	5,923

<i>31 декември 2021 г.</i>	<i>до 1 м</i>	<i>от 1 до 3 м</i>	<i>от 3 до 6 м</i>	<i>от 6 до 12 м</i>	<i>от 1 -до 2 г</i>	<i>от 2 -до 5 г</i>	<i>над 5 г.</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към банки и други финансови институции	81	161	143	171	227	-	-	783
Задължения по лизинг	30	59	86	164	307	869	145	1,660
Търговски и други задължения	2,249	1,400	44	-	-	-	-	3,693
Общо пасиви	2,360	1,620	273	335	534	869	145	6,136

Риск на лихвоносни паричните потоци

Като цяло дружеството няма лихвоносни активи. Затова приходите и оперативните парични потоци са в голяма степен независими от промените в пазарните лихвени равнища. Същевременно дружеството е изложено на лихвен риск от своите банкови заеми. Те са обичайно с променлив лихвен процент, който поставя в зависимост от лихвен риск паричните му потоци.

30 септември 2022	Лихвени		Безлихвени	Общо
	<i>Фиксиран</i>	<i>Променлив</i>		
	<i>лихвен %</i>	<i>лихвен %</i>		
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	1	1
Вземания	-	-	7,575	7,575
Парични средства и еквиваленти	-	-	3,267	3,267
Общо финансови активи	-	-	10,843	10,843
Задължения към банки и други финансови институции	-	1,433	-	1,433
Задължения по лизинг	1,423	-	-	1,423
Други задължения	-	-	2,998	2,998
Общо финансови пасиви	1,423	1,433	2,998	5,854

АРОМА АД Приложения към финансовия отчет за трето тримесечие на 2022г.

31 декември 2021	Лихвени		Безлихвени	Общо
	Фиксиран лихвен % BGN '000	Променлив лихвен % BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	1	1
Вземания	-	-	7,865	7,865
Парични средства и еквиваленти			3,962	3,962
Общо финансови активи	-	-	11,828	11,828
Задължения към банки и други финансови институции	-	771	--	771
Задължения по лизинг	1,570	-	-	1,570
Други задължения	-	-	3,693	3,693
Общо финансови пасиви	1,570	771	3,693	6,034

Таблицата по-долу показва чувствителността на дружеството при възможни промени с 0,50 пункта в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 30 септември /31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

**30 септември
2022**

	Увеличение/ намаление на лихвения процент	Ефект върху финансовия резултат след облагане печалба/(загуба)	Ефект върху собствения капитал увеличение/(намаление)
EUR	Увеличение	(6)	(6)
BGN	Увеличение	-	-
EUR	Намаление	6	6
BGN	Намаление	-	-

31 декември 2021

	Увеличение/ намаление на лихвения процент	Ефект върху финансовия резултат след облагане печалба/(загуба)	Ефект върху собствения капитал увеличение/(намаление)
EUR	Увеличение	(3)	(3)
BGN	Увеличение	(1)	(1)
EUR	Намаление	3	3
BGN	Намаление	1	1

Политика и процедури за управление на капитала

Целите на дружеството с управлението на капитала е да осигури възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие, за да може да генерира съответната възвръщаемост на инвестираните средства на съдружниците и стопански ползи на другите заинтересовани лица от и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в отчета за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

В следващата таблица са представени съотношенията на задлъжнялост на база структурата на капитала:

	30-септ-22	31-дек-21
	BGN'000	BGN'000
Общо дългов капитал, в т.ч.:	2,891	2,360
Задължения към банки и други финансови институции	1,433	771
Задължение за лизинг	1,423	1,570
Задължения за дивиденди	35	19
Намален с: паричните средства и парични еквиваленти	<u>(3,267)</u>	<u>(3,962)</u>
Нетен дългов капитал	<u>(376)</u>	<u>(1,602)</u>
Общо собствен капитал	<u>32,435</u>	<u>32,925</u>
Общо капитал	<u>32,059</u>	<u>31,323</u>
Съотношение на задлъжнялост	<u>(1.17)%</u>	<u>(5.11)%</u>

Съотношението собствен към привлечен капитал е както следва:

	2022	2021
Собствен капитал / Привлечен капитал	4.00	4.00

Оценяване по справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските и други краткосрочни вземания и задължения, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и пасиви или чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така притежаваните от дружеството финансови активи са основно търговски вземания и наличности по разплащателни сметки в банки, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност. Притежаваните от дружеството финансови пасиви представляват задължения по ползвани банкови заеми, задължения по лизинг и търговски задължения, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност.

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

29. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Към 30.09.2022 г. „Арома“ АД не е страна (ищец или ответник) по съдебни и/или арбитражни дела. Дружеството не е обезпечавало задължения на трети лица.

30. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

В края на месец февруари 2022 година започна военен конфликт на територията на Украйна с Русия, който продължава и към датата на издаване на този финансов отчет. В резултат на това, водещите финансови пазари по света изпитват сътресения, а проблемите с веригите на доставка, породени от пандемията COVID-19, се очаква допълнително да се усложнят още повече вследствие на този конфликт на територията на Украйна. На Руската федерация се налагат все по-широки икономически санкции от страна на Европейския съюз, САЩ и други държави. Поради това се правят предвиждания за значително повишаване на цените на петрола, газа, ел. енергията и други суровини, както и повишена инфлация на глобално ниво. Започват да се установяват и първите индикации.

Ръководството на дружеството е определило това събитие като некоригиращо по смисъла на МСС10. Няма отчетени ефекти в настоящия финансов отчет, тъй като е оценено, че няма установени такива.

На този етап ръководството наблюдава и прави текущо анализи и оценки на възможни последици и ефекти от конфликта за дружеството, неговата дейност, активи и перспективи. В краткосрочен план неговата оценка е, че доколкото дружеството не поддържа тесни икономически връзки и обмен на стоки и услуги с Русия и Украйна няма преки ефекти и засегнати експозиции. Непрякото влияние върху дейността, активите и пазарите му ръководството преценява чрез очакваното значително повишаване на цените на петрола, газа и други суровини, както и повишаването на инфлацията.

Развитието и изходът на конфликта не могат да се предвидят на този етап, доколкото той все още е в ранен етап, с множество несигурности, и е много трудно да бъдат прогнозирани неговите дългосрочни ефекти както върху глобалното икономическо и социално развитие на Европейския съюз и света като цяло, така и в частност на България и дружеството.

Изпълнителен директор:
/Димитър Луканов/

Главен счетоводител:
/Даниела Иванова/